

(ישעיה כד כג) אימתי בזמנא דכי מלך ה' צבאות (שם) דבניינא קדמאה אתעביד (ס"א אתבני) על ידי דבר נש ובנין דא שליטו עליהו בנין דאם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו (תהלים קכו א) ובנין דבניינא בתראה יהא על ידא דקודשא בריך הוא יתקיים ועל דא אמר קרא (הגי ב ט) גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון:

החמה", אימתי, בזמן ש"כי מלך יהו"ה צבאות", שהבנין הראשון נעשה (נבנה) על ידי אדם, ולכן שלטו עליהם, משום ש"אם יהו"ה לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו", ומשום שהבנין האחרון יהיה על ידי הקדוש ברוך הוא, יתקיים, ועל זה אמר הנאמר "גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון".

ובהוא זמנא דיתבני בניינא על ידי דקודשא בריך הוא לעילא ותתא אתמר בשכינתא עלאה ותתאה והיה אור הלבנה כאור החמה (ישעיה ל כו) וחפרה הלבנה ובושה החמה (שם כד כג) דאינון נוקבין דסמאל ובנין דלא דחיל סמאל מן קודשא בריך הוא דאיהו שמים ובת זוגיה לא דחילת משכינתיה דאיהו ארעא אתמר בהון כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה (ישעיה נא ו) הוא סמאל ובת זוגיה²:

ובאותו זמן שיבנה הבנין על ידי הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה, נאמר בשכינה העליונה והתחתונה "והיה אור הלבנה כאור החמה", "וחפרה הלבנה ובושה החמה", שהם הנקבות של סמאל, ומשום שלא פחד סמאל מהקדוש ברוך הוא שהוא שמים, ובת זוגו לא פחדה משכינתו, שהיא הארץ, נאמר בהם "כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה", הוא סמאל ובת זוגו.

תקונא תשיעאה

בראשית יר"א שבת דאיהי שכינתא³ דעלה אתמר מחלליה מות יומת (שמות לא יד) דעאלו אויבים בחלל דילה דאיהו קדש קדשים ואתמר בהון (במדבר יט ב) את מקדש ה' טמא חלל ממלכה ושריה ושפחה עאלת באתר דגבירה דאיהי נדה שפחה כותית זונה וסאיבת אתרהא דתמן הוה נייחא דשכינתא וקלא הוה נחית ואמר ירא שבת ואיהי לא

בראשית יר"א שב"ת שהיא שכינה, שעליה נאמר "מחלליה מות יומת", שנכנסו אויבים בחלל שלה, שהוא קדש קדשים, ונאמר בהם "את מקדש יהו"ה טמא", חלל ממלכה ושריה, ושפחה נכנסת במקום הגברת, שהיא נדה שפחה כותית זונה, וטמאה את מקומה, ששם היתה מנוחת השכינה, וקול היה יורד ואומר ירא שבת, והיא לא עשתה כן, אלא חלל ממלכה ושריה, וברחה השכינה משם, באותו זמן "שחקו על

– מאיר התיקון –

ושמים דאיהו סמאל כעשן נמלחו, והארץ דאיהו בת זוגיה כבגד תבלה, כי מלך ד' צבאות (ישעיה ל כו) והיה אור הלבנה שהיא מלכות דאצילות שכינתא תתאה כאור החמה, שהוא בינה שכינתא עילאה, קרן ביובלא אתעטר וכמ"ש כ"ז בתיקונים תי' ח' (כה ע"א) ובספד"צ בסופו (לו ע"ב), ונשגב ה' לבדו ביום ההוא (ישעיה ב יא) בב"א (דע"ה ח"ב טז ע"ב).

² השמים והארץ דקליפה נאמר עליהם (ישעיה נא ו) כי שמים כעשן נמלחו כו', וכמו שאמרו בתיקונים (סוף תיקון ח דף כה ע"א) כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה הוא סמ' ובת זוגיה, ואז יהיה אור הלבנה, שהוא המלכות דאצילות, כאור החמה, שהוא בינה (וכמ"ש בזוה"ק ס"פ מצורע דף נו ע"א ובהגהות מהרח"ו שם, ועי' עוד בפ' שמות דף י ע"א, ובפ' קרח דף קעח ע"ב, ובפע"ח שער ראש חדש סמוך לסופו דף קח סע"ד), ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים (ישעיה ל כו), ור"ל שהמלכות תתייחד עם ז"א ויאירו שניהם באור הבינה, והבינה תכלול באבא, ויאירו שניהם יחד באור ה"ג ת"ד, וזהו אור שבעתים, כי ה"ג ת"ד הם הדעת עלאה, והוא הדעת הכללי דהאצילות, וכל בחי' דעת הוא י"ד בחי', וכמ"ש בפע"ח (שער ספי' העומר פרק ב), וזהו אור שבעתים. וכן יתייחדו ויכללו כל אלו הפרצופים א"א ואו"א וזו"ן כולם יחד, ויאירו כולם באור שבעת הימים, שהוא הז' תיקוני דגלגלתא, שהם מהז"ת דרדל"א, שהוא מאור הז"ת דמלכות דא"ק, שהוא אור שבעת הימים הראשונים כנ"ל פ"א, ויתייחדו כולם בו, כי ממנו יצאו ואיליו ישובו, ואז יתגלה כבוד מלכותו יתברך לעילא ולתתא, ונשגב ה' לבדו ביום ההוא (ישעיה ב יא) (ביאורים ח"א כט ע"א).

³ עי' לעיל הערה, ועי' לקמן הערה.

משבתיה", ואמרה השפחה לא זה כמו שעשתה שרי לשפחתה, זהו שנאמר "מפני שרי גברתי אנכי בורחת", אמר הקדוש ברוך הוא, בת הרשע הרשע, והרי אף על גב ששרה גרשה אותה, אני רחמתי עליה ועל בנה, ואתם לא עשיתם כך, אלא גרמתם רע תחת טוב. אני נשבעתי להעביר את מלכות עמלק הרשעה מן העולם, ולא תהיה שמחה לפני עד שיאבדו מן העולם. ובאותו הזמן תהיה שמחה לפני, זהו שנאמר "ובאיבוד רשעים רינה".

עבדת כך אלא הלל ממלכה ושריה וברחת שכינתא מתמן בההוא זמנא (איכה א ז) שחקו על משבתיה ואמרת שפחה לאו האי כנוונא דעבדת שרי לשפחה דילה הה"ד מפני שרי גברתי אנכי ברחת (בראשית טז ח) אמר קודשא בריך הוא ברתא דרשע חייבא והא אף על גב דשרי תרכת לה אנא רחימנא עלה ועל בנה ואתון [כ ע"ב] לא עבדתון הכי אלא גרמתון ביש תחות טב אנא אומינא לאעברא מלכותא דעמלק חייבא מעלמא ולא יהא חדוה קדמי עד דיתאבידו מעלמא ובההוא זמנא יהא חדוה קדמי הה"ד (משלי יא י) ובאבוד רשעים רנה:

בחלל דילה כו' - ר"ל, ג' ראשונות של בריאה:

תקונא עשיראה

בראשית שיר תא"ב, וזהו השיר המשובח מכל השירים, תאב מכל השירים, ועליו נאמר "שיר השירים אשר לשלמה", למלך שהשלום שלו, כך פרשוהו (שבועות לה ע"ב), ומתי יתעורר השיר הזה, בזמן שיאבדו סמא"ל והממונים שלו, הרשעים, מן העולם, ובאותו זמן (שיר) "אז ישיר משה", לא נאמר "אז שר", אלא "אז ישיר", והרי פרשוהו.

בראשית שיר תא"ב והאי איהו שיר משובח מכל השירים תאב מכל השירים ועליה אתמר (שיר השירים א א) שיר השירים אשר לשלמה למלך שהשלום שלו הכי אוקמוהו והאי שיר מתי יתער בזמנא דיתאבדון סמא"ל וממנן דיליה חייבא מן עלמא ובההוא זמנא (שיר) אז ישיר משה (שמות טו א) אז שר לא כתיב אלא ישיר והא אוקמוהו:

תיקון י' - שיר תאב - קאי לעיל (תיקון ט), ובההוא זמנא כו' באבוד רשעים רנה, כמו שמפרש והולך, והאי שיר מתי יתער כו': והאי איהו שיר כו' - ר"ל, שההוא שיר יהיה בדרגא דבינה שהיא עטרת תפארת על כל ז"ס (עי' לעיל יב ע"ב): למלך כו' - בינה. באז סליק כו' - ר"ל בינה שנקראת אז כידוע (זהר ח"ב נד ע"א), א' על ז', שכהן גדול ביה"כ היה אומר אחת ושבע כידוע (זהר ח"ג קב ע"א):

והשיר הזה ב"אז" עולה בפה, באיפה עולה, בפה, שיר אל) אבל השיר הוא ודאי חכמת שלמה, באותו זמן "ותרב חכמת שלמה" (באותו זמן "ומלאה הארץ דעה את ה' וכו').

והאי שיר באז סליק (בפומא נ"א באן סליק בפומא שיר אל) אבל שיר איהו (כה ע"ב) ודאי חכמת שלמה) בההוא זמנא ותרב חכמת שלמה⁵ (מלכים א' ה י) דבההוא זמנא ומלאה הארץ דעה את ה' וכו' (ישעיה יא ט):

אבל שיר כו' - ר"ל, כ"ז שאמרנו בדרגא דבינה, דשם סליק {כה ע"ג} השיר, אבל שיר עצמו הוא במלכות שנקראת חכמת שלמה (זהר ח"ב נד ע"א), של יסוד שנקרא שלמה, ומשם נקראת חכמה זעירא (זהר ח"ב רלה ע"ב), ור"ל ז"ש אשר לשלמה: בההוא זמנא ותרב כו' - דסליק למעלה למעלה כנ"ל וכמו שמפרש והולך, ונקראת שיר מסטרא דחכמה עלאה כמו שמפרש והולך כד סלקא לגבי י' כו':

– מאיר התיקון –

⁴ עי' מלואים אות א.

⁵ לחייה ולחי חכמת שלמה (נוסף בנר"א).

ומאן סליק לה לאתרה דא משה ורזא דמלה
 אז ישיר משה (שמות טו א) באן סליק לה בתלשא
 האי תנא דתלשא איהי י' ישיר ותקום מן ה'
 דמשה ושריא על רישא דו' ואתעבידת תנא ז'
 וסליק לה עד אתר דאתגזרת מתמן:

ומי העלה אותה למקומה, זה משה, וסוד
 הדבר "אז ישיר משה", לאן מעלה אותה,
 בתלשא, הכתר הזה של תלשא, היא י', ישיר,
 ותקום מן ה' של משה ושורה על הראש של
 ו' ונעשית ז' כתר, ומעלה אותה עד המקום
 שנגזרה משם.

ומאן סליק כו' - כמ"ש בתז"ח (כז ע"ג) דהוא יסלק לה לעתיד ע"ש: ורזא דמלה כו' - כמו
 שמפרש והולך, שלכן נאמר ישיר דסליק לה ל"י עילאה: באן כו' בתלשא - ר"ל, התלשא שע"ג
 תיבת משה, שם סליק לה כמו שמפרש והולך: האי תנא כו' - ר"ל, שצורת התלשא הוא ו' וע"ג
 ו' טבעת כעין י', וסליק לה ליו"ד שע"ג ו', והוא י' דישי: ותקום מן ה' דמשה ושריא כו' - ר"ל,
 שהתלשא עומד על ה' דמשה בסוף האות כידוע, וטבעת שבראשה נוטה לשמאל ע"ג ו' דובני
 ישראל, ור"ל דה' דמשה הוא ה' תתאה כידוע (לקמן עד ע"ב), ו' הוא עמודא דאמצעיתא ונעשית ראש
 הי', ר"ל שסלקא ל"י ע"ג ו' ונעשית ז', וזהו תלשא י' ע"ג ו', והוא בחכמה עילאה: וסליק לה עד
 אתר כו' - ר"ל, לחכמה (דמשם) [ומשם] אתגטלת⁷, ולשם סלקת ע"י משה, כמ"ש בתז"ח (יא ע"א)
 דקירטא דילך סלקא לאתר עילאה כו'⁸, ע"ש, וע"ל (נד ע"ב מז ע"ב), ואמר דאתגזרת מתמן מלשון
 הפסוק (דניאל ב לד) עד די התגזרת אבן כו', וזהו תלשא לשון התגזרת:

כד סלקא לגבי י' עלאה אתקריאת שיר זכר
 וכד נחתא לגבי ה' אתקריאת שירה הה"ד אז
 ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה'
 וגו' דעלה אתמר אבן מאסו הבונים וגו' (תהלים
 קיח כב) דאיהי אבנא די מחת לצלמא (דניאל ב לה)
 דפולחנא דכוכביא בההיא זמנא דאתמחי
 צלמא דפולחנא דכוכביא דיוקנא בישא אתמר
 בה ואבנא די מחת לצלמא הות לטור רב
 ומלאת כל ארעא הה"ד (ישעיה ו ג) מלא כל
 הארץ כבודו והכי סליקת עד דלא אשכחין לה
 אתר ושאלין מלאכין בגינה איה מקום כבודו
 להעריצו ולא אשכחין לה שיעורא עד דאמרין
 ברוך כבוד ה' ממקומו (יחזקאל ג יב) בגין דסלקא
 עד אין סוף דאיהו י' רישא דא':

כשעולה אל י' העליונה נקראת שיר, זכר,
 וכשיורדת אל ה' נקראת שירה, זהו שנאמר
 "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה
 הזאת ליהו"ה וגו'", שעליה נאמר "אבן מאסו
 הבונים וגו'", שהיא "אבנא די מחת לצלמא
 [אבן שמכה את צלם] של עבודה זרה,
 באותו זמן שנמחה הצלם של העבודה זרה,
 הדמות הרעה נאמר בה "ואבנא די מחת
 לצלמא הות לטור רב ומלאת כל ארעא
 [והאבן שהכיתה את הצלם נהיתה להר גדול
 ומלאה את כל הארץ]", זהו שנאמר "מלא כל
 הארץ כבודו". וכך עולה עד שלא מוצאים לה
 מקום ושואלים המלאכים בגללה "איה מקום
 כבודו להעריצו" (קדושת מוסף שבת), ולא
 מוצאין לה שיעור עד שאומרים "ברוך כבוד
 יהו"ה ממקומו", משום שמעלה אותו עד אין
 סוף, שהוא י' הראש של א'.

וכד נחית לגבי ה' - ר"ל, ה' תתאה, שיו"ד עילאה וה' תתאה הן תעלומות חכמה (איוב יא ו ועי'
 לקמן צ ע"א), חכמה עילאה וחכמה תתאה, כידוע שמשם השירים: הה"ד אז ישיר כו' - ר"ל, שמשה
 סליק השירה בה' תתאה שהיא הזאת, אל אז ישיר: עד אין סוף - ר"ל, בכתר, דשם נקרא המאציל

– מאיר התיקון –

⁶ ז"ל: משה איהו מה שמו וביה יהא נחמה ובגין דא כפל קודשא בריך הוא שמייה משה משה חד
 על פורקנא קדמאה וחד על בתרייתא ובגין דא אז ישיר משה אז שר לא נאמר אלא אז ישיר.
 תרגום: משה הוא מה שמו ובו תהיה נחמה ומשום כך כפל הקדוש ברוך הוא את שמו משה
 משה אחד על הגאלה הראשונה ואחד על האחרונה ומשום זה אז ישיר משה אז שר לא נאמר אלא
 אז ישיר.

⁷ עי' זהר (ח"ג רנו ע"ב) אבא יסד ברתא.

⁸ ז"ל: קום טל קירטא דילך דלאתר עלאה אנת סליק לה יתיר מדוד ומכל נביאיא וחכמיא דכל
 דרא ודרא והאי איהי קירטא דילך זרקא מקף שופר הולך סגולתא דאבנא דא מפומך סלקא לאתר
 דאתמר בה במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר ואיהי שמא דכתר עלאה.
 תרגום: קום טול את המקלע שלך שלמקום עליון אתה מעלה אותו יותר מדוד ומכל הנביאים
 והחכמים של כל דור ודור וזהו המקלע שלך זרקא מקף שופר הולך סגולתא שהאבן הזו מפיק עולה
 למקום שנאמר בו במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר והיא השם של הכתר העליון.

א"ס כמ"ש ברע"מ⁹: דאיהו י' כו' - ר"ל, שהא' כולל כל הספירות, י' רישא דא', הוא כתר עליון כולל ג"ס¹⁰, ו' דא' עמודא דאמצעייתא כולל ו"ק, י' תתאה מלכות, וכשהיא ב'י' רישא דא' בכ"ע, היא ע"ג ו' עמודא דאמצעייתא, עטרה על רישא, וז"ש ובאן סליקת כו' :

ולאן עולה, בעמוד האמצעי שהוא ו', עטרה על ראשו. כשעולה העטרה על ראשו, נאמר בה "אשת חיל עטרת בעלה", וכשיורדת תחתיו נקראת בת זוגו, יחודו הוא כתר למעלה הכתר של ספר תורה, בגללה נאמר "ודאשתמש בתגא חלף" (אבות פ"א מ"ג), והיא נקודה של קמץ למטה, כדוגמא זה **⚡**. יחודו למעלה הוא כדוגמא זה **⚡** כתר על ספר תורה. למטה כדוגמא זה **⚡** נקודה של התורה, ובגללה נאמר "מגיד מראשית אחרית".

ובאן סליקת בעמודא דאמצעייתא דאיהו ו' עטרה על רישיה כד סליקת עטרה על רישיה אתמר בה אשת חיל עטרת בעלה (משלי יב ד) וכד נחיתת תחותיה אתקריאת בת זוגיה יחודיה איהו תגא לעילא תגא דספר תורה בגינה אתמר ודאשתמש בתגא חלף ואיהי נקודה דקמ"ץ לתתא כגוונא דא **⚡** יחודיה לעילא איהו כגוונא דא **⚡** תגא על ספר תורה לתתא כגוונא דא **⚡** נקודה דאורייתא ובגינה אתמר (ישעיה מו ז) מגיד מראשית אחרית:

כד סליקת כו' וכד כו' יחודי' - הן שני יודי"ן של האלף ו' עמודא דאמצעייתא: איהי תגא לעילא - ר"ל, שהתגין הן זיינין, י' ע"ג ו' כנ"ל: תגא דס"ת - ר"ל, שס"ת הוא ו' עמודא דאמצעייתא, והיא כללא דתגא ע"ג ס"ת: בגינה אתמר כו' - ר"ל, שהיא כתר תורה, עטרת בעלה, וכל המשתמש בכתר תורה כו' (כלה פרק א)¹¹, וזהו ג"כ ודאשתמש כו': ואיהי נקודה כו' - ר"ל, שקמץ הוא י' תחת ו', דוגמת י' שתחת ו' של האלף: לעילא איהו כו' לתתא כו' - נותן כלל על כל התגין והנקודות של התורה:

כשהיא חיה ביניהם, אומרים (קדושת מוסף שבת) "ממקומו יפן ברחמיו לעמו", כשהסתלקה מהם, שואלים "איה מקום כבודו להעריצו", ובאותו זמן שעולה, כל החיות תרפינה כנפיהם. ומתי היא עולה למעלה, בעמדם ישראל בעמידה, זהו שנאמר "בעמדם תרפינה כנפיהם", שעולה עד אין סוף לבקש מזון מעילת העילות, וכשיורדת יורדת מלאה מכל הטובות, באותו זמן החיות פותחות כנפיהן אליה לקבלה בשמחה בכמה שירות ותשבחות.

כד איהי חיה בינייהו אומרים ממקומו יפן ברחמיו לעמו כד אסתליקת מנייהו שואלים איה מקום כבודו להעריצו ובהוא זמנא דסלקא כלהו חיון תרפינה כנפיהם ואימתי סלקא איהי לעילא בעמדם ישראל בעמידה הה"ד (יחזקאל א כד) בעמדם תרפינה כנפיהם דסליקת עד אין סוף למשאל מזונא מעילת העילות וכד נחיתת נחיתת מליא מכל טבין בהוא זימנא חיון פתחין גדפייהו לגבה לקבלא לה בחדה בכמה שירין ותושבחו:

כד איהי חיה בינייהו - ר"ל, בין החיות כמ"ש (יחזקאל א יג) היא מתהלכת בין החיות: פתחין גדפין - כמ"ש (שם יא) וכנפיהם פרודות מלמעלה: לגבה {כה ע"ד} לקבלא לה בחדה בכמה כו' -

- מאיר התיקון -

⁹ עי' ח"ג רנז ע"ב: פקודא תליסר ק"ש ואית למנדע דאיהו אתקרי חכם בכל [מיני חכמות ומבין בכל] מיני תבונות (עד אין סוף) וחסיד בכל מיני חסדים וגבור בכל מיני גבורות ויועץ בכל מיני עצות וצדיק בכל מיני צדקות ומלך [בכל] (על כל) מיני מלכות עד אין סוף עד [אין] כתר ואין חקר - דפ"ו ובכל אלין דרגין בחד אקרי רחמן ובחד אקרי דיין והכי (אוקמוה) בכמה דרגין עד אין סוף אי הכי שנוי אית בין רחמן ורחמן - דפ"ו לדיין.

תרגום: מצוה שלש עשרה [היא] קריאת שמע, ויש לדעת שהוא נקרא חכם בכל מיני חכמות ומבין בכל מיני תבונות וחסיד בכל מיני חסדים וגבור בכל מיני גבורות ויועץ בכל מיני עצות וצדיק בכל מיני צדקות ומלך בכל מיני מלכות עד אין סוף עד [אין] כתר, ובכל אלו הדרגות, באחת נקרא רחמן, ובאחת נקרא דיין, וכך בכמה דרגות עד אין סוף. אם כך, יש שינוי בין רחמן לדיין. ועי' לקמן עו ע"ב: אין סוף אתקרי מלגאו כתר עלאה מלבר.

¹⁰ עי' לעיל כד ע"ב.

¹¹ המשך לשונו: אין לו חלק לעולם הבא.

ר"ל, שזהו קול כנפיהם בשירות שמקבלין לה בחדוה, כמו שמפרש והולך מה כתיב בחיון, ואשמע כו':

ובאיזה מקום יורדת, באות ו' שהיא באמצע של א' (עמוד האמצעי) בו קוראים לו "שמע ישראל", ש"ר א"ל, ובאותו זמן שיורדת, מה נאמר בחיות "ואשמע את קול כנפיהם".
 ובאן אתר נחתת¹² באת ו' דאיהו באמצעיתא דא' (נ"א עמודא דאמצעיתא) ביה קראן ליה שמע ישראל (דברים ו ד) ש"ר א"ל¹³ ובההוא זמנא דנחתא מה כתיב בחיון ואשמע את קול כנפיהם (יחזקאל א כד):

באות ו' כו' עמודא דאמצעיתא - שנחתא מי' רישא דא' בו': ביה קראן לה כו' - ר"ל, שעמודא דאמצעיתא יקרא ישראל, והיא נקראת בסטרא דיליה שיר אל כמ"ש לקמן:

קם אליהו ואמר, רבי רבי חזר בך, בודאי כשהיא עולה, כל החיות מצפצפות אליה בכמה שירים ותשבחות, והיא עולה על כולם עד אין סוף, זהו שנאמר "רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה".
 קם אליהו ואמר רבי רבי חזר בך בודאי קם איהי סליקת [כא ע"א] כלהו חיון מצפצפין לנבה בכמה שירין ותושבחן ואיהי סלקא על כלהו עד אין סוף הה"ד (משלי לא כט) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה:

חזור בך כו' - דתקונא דצלותא לאו הכי, שבתחלה סליקת בשירין ותושבחן דפסוקי דזמרה, בי' רישא דא' כמו שמפרש והולך, ואח"כ קראן לה [תוחות] (דתיחות) לגביהו, בו' דאלף, בק"ש. ובתפלת י"ח נחתת בי' תתאה דא', שאז היא יחודא דיליה, כמ"ש לעיל וכד נחיתת כו', וז"ש לקמן אבל יחודא דילה בנקודת שורק כו': כלהו חיון מצפצפין - ולכן אומרים פסוקי דזמרה, ואח"כ והאופנים וחיות ושרפים¹⁴, שישאל חברים אז לגביהו: הה"ד רבות כו' - שהן סלקין כולם עמה, וזהו היכלות [ז' ברכות] (דברכות) ק"ש, וכן כריכות ז' דתפילין על קנה של זרוע, כמ"ש לקמן¹⁵ דקשרין לה בק"ש כד נחתת, כמו שמפרש והולך:

עד שקוראים לה ישראל למטה בקריאת שמע, [כדי] שתדא אליהם, ולאן קוראים לה עם בן זוגה שהוא ו', ישראל סבא, והוא ש"ר א"ל, השיר שלה, שאם לא קוראים לה בו, לא יורדת עליהם.
 עד דקראן לה ישראל לתתא בקריאת שמע דתיחות לגביהו ובאן קראן לה בבן זוגה דאיהו ו' ישראל סבא¹⁶ ואיהו שיר א"ל שיר דילה דאם לא קראן לה ביה לא נחתא עליהו:

ישראל סבא - עמודא דאמצעיתא¹⁷, שצדיק נקרא ישראל זוטא כידוע (זהר ח"ב מג ע"א)¹⁸: ואיהי שיר אל כו' - כנ"ל, ר"ל של אל:

ובאותו זמן שיורדת קושרים אותה בתפלה של יד למטה, שתהיה קשורה עמו, וסוד הדבר "ונפשו קשורה בנפשו". והקשר של שניהם הוא שור"ק למטה, ולמעלה

- מאיר התיקון -

¹² הו' שבתוך הא' הוא הדעת ות"ת, ועי' בהקדמת תיקו"ז (ז' ע"ב) (ביאורים ח"א פז ע"ב).
¹³ עי' שעה"כ כא ע"ד: ישראל, ר"ל ש"ר א"ל, כי הבינה נקראת שיר, והחכמה נק' א"ל, והת"ת הנקרא ישראל מקבל עתה השפע משניהם.
¹⁴ בתפילת יוצר: והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים לעמת שרפים. לעמתם משבחים ואומרים.
¹⁵ ועי' לעיל יג ע"ב ולקמן כח ע"ב.
¹⁶ עי' לקמן לג ע"ד ד"ה וליה אמרינן.
¹⁷ ישראל סבא הוא החלק התחתון של אבא, אבל הוא פנימיות ה"ק ולכן אולי זה כוונתו, וכן משמע בשעה"כ דרושי ק"ש פרק ו'.
¹⁸ עי' לקמן קלט ע"א ד"ה דמיניה יומין ארוכין - דת"ת נק' אריך אנפין ישראל סבא ויסוד זעיר אנפין נער ישראל ואוהבהו דסבין הן בחג"ת אברהם זקן כי זקן יצחק אב זקן כי כבודו כו' ונה"י נערים.

שְׁלֹשֶׁת, תפילין על ראשו בסוד הטעמים נקראת תנועה מהצד של הנקודה יחוד, וצריך להאריך אותה בתנועה (בתרועה) שהיא רְבִיעַ עד אין סוף למעלה, וצריך להוריד אותה בחיר"ק עד אין תכלית, להמליך אותה על (העליונים ו)התחתונים, ובשור"ק צריך ליחד אותה עם בעלה.

דַּתְרוּיָהּ אִיהוּ שֶׁר"ק לַתְּתָא וְלַעִילָא שְׁלֹשֶׁת תְּפִלִּין עַל רִישֵׁיהּ בְּרֹזָא דְמַעְמֵי אַתְקַרִּית תְּנוּעָה מִסְטְרָא דְנִקּוּדָה יְחֻדָּא וְצָרִיךְ לְאַרְכָּא לָהּ בַּתְּנוּעָה (נ"א בַּתְּרוּעָה) דְאִיהוּ רְבִיעַ עַד אֵין סוּף לַעִילָא וְצָרִיךְ לְנַחְתָּא לָהּ בַּחִיר"ק עַד אֵין תְּכִלִּית לְאַמְלָכָא (כּו ע"א) לָהּ עַל תְּתָאִין (ס"א ע"אִין וְתָאִין) (וּבִשׁוּר"ק צָרִיךְ לִיְחַדָּא לָהּ בְּבַעֲלָהּ):

דתהא קשורה עמי' - ר"ל, שהתפילין של יד הוא מלכות, והרצועה עמודא דאמצעייתא, וקשר הוא יסוד, ובקשר הן קשורין יחד, (וז"ש בתפלה דיד לתתא, ר"ל שאז היא יחודיה לתתא כמו שמפרש והולך, וקשר דתרווייהו איהו שורק, וכ' לקמן ובשורק איהי יחודא כו'). ורזא דמלה כו' - ר"ל, בפסוק שיחודם ע"י קשר, שנאמר ונפשו קשורה כו', ור"ל שעמודא דאמצעייתא קשור ביסוד, כמש"ל בהקדמה (ד ע"א): **וקשר דתרווייהו כו' - ר"ל**, שרק הוא קשר בהיפך אתון, ושלשלת הוא (לשון) [ל]קשר כמו שלשלאין, והוא בקשר של ראש כמש"ל בהקדמה (סו) אסור כיו"ד בתפילין של ראש, והן שני יודי"ן דא' כנ"ל בקשר של יד יחודיה, ובקשר של ראש עטרת רישיה, תפילין של ראש והן טעמים לעיל, ונקודות לתתא. ושרק האמור כאן הוא שרק של ג' נקודות, שרק קטן, ולכן הוא שרק בלא ו'. וכן לקמן אתעבידת שרק, ג"כ שרק קטן, אבל שאר שורק שבזה הענין הכל שורק גדול, לכן נאמר בכלום שורק מלא ו', ור"ל שרק של ג' נקודות מורה על קשורא כמ"ש לקמן, שבו רמוז ג' נקודות לעילא ולתתא ובאמצע, וכן הוא שלשלת לעילא ג' קוין, (ג"כ) רומז אל הנ"ל: **ברזא דטעמי אתקריית תנועה - ר"ל**, דלטעמים קורא בזהר תנועות, כמ"ש בתז"ח (כא ע"ב) במתני' ע"ש, ור"ל תנועה דסלקא לעילא: **מסטרא כו' -** שהטעמים ע"ג אותיות, ונקודות למטה כמ"ש בתז"ח (יב ע"ד): **וצריך לארכא כו' עד בבעלה -** מפרש ג' {כו ע"א} מדרגות שלה ברזא דאלף, י' לעילא, י' לתתא, ו' באמצע. רביע וחירק שניהם יודין, ושורק גדול הוא ו', ואף בשורק היא נקודה בוא"ו שבכ"מ היא י' זעירא, והן מורין אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי כו' (ישעיה מד ו), כמ"ש בתז"ח (כט ע"א) למעלה עד אין סוף ולמטה עד אין תכלית, וז"ש **עד אין סוף, לעילא כו' עד אין תכלית לאמלכא כו'.**

ובחל"ם היא כתר על ראשו, ובחיר"ק היא כסא תחתיו, ובשור"ק היא יחוד אליו, כדוגמא ו', וכשהיא למעלה כתר על ראשו, והיא יורדת (בת) תחת רגליו, והיא ביחוד שלו בחיקו, נעשית שור"ק הקשר שלו, וכצריך לשבור את הקליפות של אותם צלמים, בה נקראת שב"א תְּבִיר, ובה "שבר תשבר מצבותיהם".

ובחל"ם איהי תנא על רישיה ובחיר"ק איהי כרסיא תחותיה ובשור"ק איהו יחודא לגביה כגוונא דא ו' וכד איהי לעילא תנא על רישיה ואיהי נחתת (נ"א ברתא) תחות רגליו ואיהו ביחודא דיליה בחיקיה אתעבידת שר"ק קשורה דיליה וכד בעי לתברא קליפין דאינון צלמים בה אתקרי שב"א תביר ובה שבר תשבר מצבותיהם (שמות כג כד):

ובחל"ם איהי כו' עד כגוונא דא ו' - מפרש כאן כל השלשה בחינות הכל בנקודות: **כרסיא -** שאז יורדת כבריאה, ראש לשועלים¹⁹ (אבות פ"ד מט"ו), **כמש"ל לאמלכא לה על תתאין: כגוונא דא ו' -** ר"ל, ג' נקודין הנ"ל הכל כו', עמודא דאמצעייתא, והוא ג"כ אלף הנ"ל: **וכד איהי לעילא כו' עד קשורא דילי' -** כאן מפרש, שכל הג' נקודות כולן רמוזין בשרק קטן, ג' נקודות: **ואיהי ברתא תחות רגליו -** כנ"ל דהיא נחתא לבריאה. ואמר **ברתא כו' כמ"ש** (רות ג ח-ט) והנה אשה שוכבת תחת מרגלותיו ויאמר מי את בתי כו' כידוע (זו"ח פח ע"א, שעה"כ דרושי הלילה ד): **אתעבידת שרק קשורא דילי' -** ר"ל, בכל הג' נקודות נעשית קשורא, וזהו ג' קשרים, קשר של יד תחותיה, וקשר של ראש תנא על רישיה, וקשר השלישי כנגד שורק גדול, הוא אחד, יחודיה, כמש"ל, **ובשורק יחודיה.** וז"ש לעיל **קשרין לה בתפלה דיד לתתא כו':** וכד בעי **כו' שבא -** ר"ל, מסט' דשני נקודות למעלה

- מאיר התיקון -

¹⁹ עי' לקמן קיז ע"ב.

ולמטה, שהוא שבא למטה כנ"ל בחירק, לאמלכא לה כו' ולמעלה, כמש"ל דסלקת לכתר (דניאל ב
 לה) אכן די התגזרת לא בידין ומחת לצלמא כו': תביר - ר"ל, מסט' דנקודות נקרא שבא, ומסט'
 דטעמים תביר, ושניהם לשון שבירה, והן מסט' דגבורה כידוע (תו"ח כט ע"ב, לקמן קכא ע"א): **שבר תשבר**
 - ר"ל, בהן אותיות שבא תביר:

אבל יחודא דיליה בנקודת שור"ק ו דאיהו
 יסוד ח"י עלמין ח"י ברכאן דצלותא בזמנא
 דאינון ביחודא חדא צריכין ישראל למיקם
 בצלותא בחשאי ורוא דמלה הביאו לה
 בחשאי ובגין דא בעמדם ישראל בעמידה
 לאתערא לגבה ח"י ברכאן בחשאי לארקא לה
 ברכאן אתמר בחיון בעמדם תרפינה כנפיהם
 (יחזקאל א כד) דלא צריך למשמע גדפייהו (נ"א
 קלא) כגוונא דחנה דאתמר בה וקולה לא
 ישמע (שמואל א א יג):

אבל היחוד שלה בנקודת שור"ק ו, שהוא
 יסוד, חי העולמים, שמונה עשרה הברכות
 של התפלה, בזמן שהם ביחוד אחד, צריכים
 ישראל לעמוד בתפלה בחשאי. וסוד הדבר,
 הביאו לה בחשאי (פסחים נו ע"א). ולכן,
 בעמדם ישראל בעמידה לעורר אליה שמונה
 עשרה ברכות בחשאי, להריק לה ברכות,
 נאמר בחיות "בעמדם תרפינה כנפיהם", שלא
 צריך לשמוע את כנפיהם (קול) כדוגמא
 שבחנה נאמר בה "וקולה לא ישמע".

אבל יחודא כו' - ר"ל, סגולת שני הנקודות לשבר, אבל נקודה הג' שבאמצע היא יחודא,
 ומ"מ בכולם היא קשורא דוא"ו כמש"ל (י), וכן באלף בוא"ו שבו: **דאיהו יסוד - ר"ל, שהשורק**
 הוא ביסוד כידוע (לקמן קכא ע"א), ושם הוא היחוד: **ח"י עלמין ח"י כו' - ר"ל, שבח"י ברכות הוא**
 היחוד מסט' דח"י עלמין²⁰: **בזמנא כו' - דהיחוד הוא בחשאי כמו שמפרש והולך, כמ"ש (ברכות טו**
 ע"ב) ומה רחם שמכניסין בחשאי²¹: **לארקא לה ברכאין - ר"ל, לכך הוא ח"י ברכאין:**

והכי צריכין ישראל לייחדא בבת זוגייהו
 בחשאי בעונה באימה ברתת ובזיע בכסופא
 (בכסויא) כמה דאוקמוהו קדמאין כמי שכפאו
 שד דאיהי שד מן שד"י דבההוא זמנא אתעבר
 מתרעא ודא רוא דמוזזה דאתמר בה וכתבתם
 על מזוזות ביתך (דברים ו ט) מזוזות כתיב זו מות
 ואם הוא אשתמע קליה מיד לפתח חטאת רובין
 (בראשית ד ז) ולא עוד אלא דאיהו זעיר
 במהימנותא (ולא למגנא)²² אוקמוהו קדמאין
 כל המשמיע קולו בתפלתו הרי זה מקטני
 אמנה:

וכך צריכים ישראל להתייחד עם בת
 זוגם בחשאי, בעונה באימה ברתת ובזיע
 בבושה (בכסוי), כמו שבארו הראשונים, כמי
 שכפאו שד (נדדים כ ע"ב), שהיא שד מן
 שד"י, שבאותו הזמן הועבר מן השער, וזה
 סוד המזוזה שנאמר בה "וכתבתם על מזוזות
 ביתך", מזוזות נאמר, זו מות. ואם הוא נשמע
 קולו, מיד "לפתח חטאת רובין". ולא עוד
 אלא שהוא קטן באמונה, ולא לחנם פרשוהו
 הראשונים, כל המשמיע קולו בתפלתו הרי
 זה מקטני אמנה (ברכות כד ע"ב).

דאיהי שד מן שדי - ר"ל, דכל האותיות²³ שהן בצדיק, הן שם שדי דצדיק, י' שומר שד, כמו
 ברית שהוא י', ח"ו אם פוגם הולך הי' ונשאר שד, ולכן היה (ר"א) משמש בצניעות²⁴ שלא
 יסתלק הי' וישאר שד, וזהו שכפאו שד, שבשבילו צריך הצניעות. ו[ל]כן הוא במזוזה, ולכן שם
 הוא שדי, דהמזיקין שורין אצל הפתח, ואות דמזוזה שומר מהם כמ"ש בתו"ח (יד ע"ב)²⁵, וז"ש

- מאיר התיקון -

²⁰ עי' לעיל ג ע"ב טז ע"ב.

²¹ המשך לשון הגמ': מוציאין ממנו בקולי קולות.

²² דהכי (גר"א).

²³ צ"ל האותות (לש"ו).

²⁴ ז"ל הגמ': וכשהוא מספר [משמש מטתו] מגלה טפח ומכסה טפח, ודומה עליו כמי שכפאו שד.
²⁵ ז"ל: ויונה קדישא בכל שית יומין דחל אזלא מנדדא מדוך לדוך ואם אשכח צדיק בעלמא
 אתדבקת בה אם לאו אתחזרת לקנהא ואתטמרה תמן בההוא אתר דאתקרי קן צפור ומאי ניהו קן
 דילה מטטרין די שמה שד"י דאיהו נטיר תרעא דאתמר בה (תהלים קיח) זה השער לה' ובגין דא
 במזוזה שדי מלבר יהו"ה מלגאו דש"ד מלאכי חבלה אנון כחשבן יומי שתא שס"ה חסר חד דא

{ כו ע"ב } דבהווא זמנא כו' מזוזה כו', ר"ל חסר ו' תניינא?²⁶ ואם הוא כו' - ר"ל, שמסתלק הי', וכן במזוזה, וז"ש לפתח כו', וכן הברית הוא פתח האדם כמ"ש בזוהר (ח"א צו ע"ב), ושם צריך שמירה כידוע. וכן הוא בתפלה, וז"ש ולא עוד כו', ר"ל דאין השכינה שהיא אמונת ישראל שורה עליו, וז"ש ולא למגנא כו'.

בהווא זמנא דמייחדא קודשא בריך הוא בשכינתא כלהו חיון מקבלין דין מן דין ברכאן וכלהו בקדושה ובגין דא תקינו קדושין וברכאן לכלה ולקביל ברכה וקדושה ויחוד דקודשא בריך הוא הכי צריכין ישראל דיהא יהודא דלהון בקדושה וברכה והכי כל מזונייהו בברכה וקדושה ולית קדושה בפחות מעשרה דאיהי י' ובגין דטבעת איהי י' כגונא דא ס' בה אתקדשת כלה וצריך לאעלא לה באצבעא דילה דאיהו דיוקנא דאת ו' ואתעבידת ז' וצריך תרין סהדין דאינון לקבל ה' ה' וכד איהי טבעת ברישא דאצבעא אתעבידת ז' בהווא זימנא צריך לברכא לה בשבע ברכאן דירתא כלה:

באותו זמן שמתייחד הקדוש ברוך הוא עם השכינה, כל החיות מקבלים זה מזה ברכות, וכולם בקדושה, ולכן תקנו קדושין וברכות לכלה. וכנגד ברכה וקדושה ויחוד של הקדוש ברוך הוא, כך צריכים ישראל שהיחוד שלהם יהיה בקדושה וברכה, וכן כל מזונם בברכה וקדושה, ואין קדושה פחות מעשרה שהיא י'. ומשום שטבעת היא י', כדוגמא זה ס', בה מתקדשת כלה. וצריך להכניס אותה באצבע שלה, שהוא דמות של האות ו' ונעשית ז', וצריך שני עדים שהם כנגד ה"ה, וכשהטבעת היא בראש האצבע ונעשית ז', באותו זמן צריך לברך אותה בשבע ברכות שיורשת הכלה.

כולהו חיון כו' - ר"ל, ולכך בתפלת י"ח ברכות וקדושה והן יב"ק²⁷, כידוע: ובג"ד תקינו כו' - שיהא יחודם בברכה וקדושה, יב"ק כמו שמפרש והולך: והכי כל מזונייהו כו' - כמ"ש בר"מ (ח"ב קיט ע"א) "ברוך אתה" ברכה, "אשר קדשנו" קדושה, והוא קדושת נט"י, וברכת אכילה, ואכילה הוא שפע עלאה, יחודא: ולית קדושה כו' - ר"ל, ולכן טבעת קדושין הוא מסטרא דקדש, י' עלאה: ובגין דטבעת כו' - ר"ל, ולכן מקדשין בטבעת, שהטבעת היא צורת י' כמו שמפרש והולך: ואתעבידת ז' - ר"ל, כמו שמפרש והולך, דלכך מברכין לה בז' ברכות, ור"ל ואתעבידת, שהיא נעשית עטרת בעלה (משלי יב ד), י' ע"ג ו', ז': דירתא כלה - דלעילא:

בהווא זמנא דמתיהדין ישקני מנשיקות פיהו (שה"ש א ב) מאי נשיקות פיהו תרין שפון דיליה ותרין דילה אינון ארבע גרפין דחיון

באותו זמן שמתייחדים, "ישקני מנשיקות פיהו", מה זה נשיקות פיהו, שתי השפתים שלו ושתיים שלה הם ארבע כנפי החיות, שנאמר בהם "וארבע כנפים לאחת להם"

– מאיר התיקון –

איהו יום הכפורים דלית לשטן שולטן עלה השטן הכי סליק ש"ד באתר דמזוזה תמן לא אית לה רשו לקרבא ובגין דא (דברים יא) וכתבתם על מזוזות ביתך מזוזת זו מות ובגין דא כד לא אשתכחת אתר אתחזרת לקנאה דאיהו מטטר"ן דחשבנה שד"י דתמן יהו"ה מארי דיונה קדישא. תרגום: והיונה הקדושה בכל ששת ימי החל הולכת נודדת ממקום למקום ואם מוצאת צדיק בעולם נדבקת בו אם לא חוזרת לקנה ומתחבאת שם באותו מקום שנקרא קן צפור ומה הוא הקן שלה מטטר"ן ששמו שד"י שהוא שומר השער שנאמר בו (תהלים קיח) זה השער לה' ומשום זה במזוזה שד"י מבחוץ והו"ה מבפנים ששלש מאות ששים וארבעה מלאכי חבלה הם כחשבון ימות השנה שלש מאות ששים וחמש חסר אחד זהו יום הכפורים שאין לשטן שלטון עליו השטן כך עולה שלש מאות ששים וארבע במקום ששם מזוזה אין לו רשות להתקרב ומשום זה (דברים יא) וכתבתם על מזוזות ביתך מזוזת זו מות ומשום זה כשלא מוצאת מקום חוזרת לקנה שהוא מטטר"ן שחשבנו שד"י ששם יהו"ה בעל היונה הקדושה.

²⁶ עי' במסורה שבידינו (דברים ו ט) שנוסחתו "מזוזת" כלומר דכתיב רק ו"ו תניינא ולא קדמאה. וכן הוא בגירסת התיקונים כאן, ועיי"ש ברש"י שנוסחתו בדווקא להיפך "מזוזת" וכדברי רבינו כאן (וכן הוא דברי רבינו בפירושו על תז"ח יד ע"ב וכן הוא בגרסת התז"ח עצמו הנדפס שם). והנה בכתה"י ציינו סימן שאלה על תיבה זו, וכנראה שהבין שתיבת "תניינא" היא טעות, וצ"ל קדמאה מפני הנוסח שבידינו. עכ"פ עי' במנחת שי על שמות יב ז מש"כ שם באריכות בעניין הב' נוסחאות הללו.

²⁷ עי' מלואים אות.

וכשנכללים שני הפנים שלו ושנים שלה וארבעת הזרועות של שניהם, נאמר בהם "וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם", והם ארבעה פנים יהו"ה, ארבע כנפים אדני", בחבור אחד יאהדונה".

דאתמר בהון וארבע כנפים לאחת להם (יחזקאל א' ו') וכד אתכלילין תריין אנפין דיליה ותריין דילה וארבע (דרועין)²⁸ דתרווייהו אתמר בהון וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם (שם) ואינן ארבע אנפין יהו"ה ארבע גדפין אדני" בחבורא חדא יאהדונה":

מאי נשיקות פיהו - ר"ל, ה' ו' הן מיותר, ונשיקות לשון רבים, ומפרש שה' ו' הן חתן וכלה²⁹,
וכל א' נשיקות תריין שפון³⁰: אינן ארבע כו' - כמ"ש לקמן דשפתים נקראים גדפין: לאחת מהן
- ר"ל, ששניהם נעשו אחת: וכד אתכלילין כו' - שהדרועין הן כנפים כידוע (זהר ח"א כג ע"ב, לקמן ל ע"א):
אתמר בהון כו' - ור"ל, בתפלת הלחש שהוא מסט' דאדני כידוע³¹, אז הן בכחינת נישוק קודם
היחוד, ד' גדפין דאדני", ובחזרה שאז הוא יחוד הוי"ה ואדני" כידוע³² בכחינת היחוד, וז"ש
ואינן ד' כו': בחיבורא חדא כו' - ר"ל, כי השמות הן אז משולבות כי ביה ב' פנים וב' דרועין,
ב' אותיות הויה וב' אותיות אדני", וכן בה:

כשמתחברות האותיות נקרא חשמ"ל, חיות אש ממללות (חגיגה יג ע"ב), לפעמים חשות לפעמים ממללות, ובגללם נאמר (ברכות נג ע"ב) גדול העונה אמן יותר מן המברך, משום שמתחברים חתן וכלה שמונה אותיות כאחד.

כד מתחברין אתון אקרי חשמ"ל חיות אש ממללן זמנין חשות זמנין ממללות (כא ע"ב) ובגינייהו אתמר גדול העונה אמן יותר מן המברך בגין דמתחברין חתן וכלה תמניא אתון כחדא:

כד מתחברין כו' ממללות - תפלת קול רם: זמנין חשות - ר"ל, שקהל צריכין לשתוק בכל
הברכה, ובסוף הברכה לענות אמן, וזהו זמנין כו': גדול העונה כו' - דהמברך תמיד ממלל בקלא
שהוא הויה, שעליו נאמר חיות אש ממללות, ובקהל זמנין כו', כידוע³³ שחש הוא אדני, ומל הוא
הויה, ומתחברין כחדא, והוא כמ"ש דבתפלת החזן נכללת במחשבה הוי"ה ככתיבתו וכדיבורו
אדני"³⁴, ובעניית אמן שהוא גימ' ב' שמות אלו (לעיל ו ע"א), מתחברין כחדא וז"ש בגין דמתחברין
כו':

אותן ארבע חיות, הם אדני", והם: אריה, שור, נשר, אדם. אריה מקבל עליו י' במח, ובזמן שהוא בימין, שנאמר בו "ופני אריה אל הימין לארבעתם", הרוצה להחכים ידרים (ב"ב כה ע"ב). השור לשמאל כנגד הלב, ה' הבל הלב, שם ה' "מצפון זהב יאתה", באותו זמן שה' היא בלב, הרוצה להעשיר יצפין (שם).

אינן ארבע חיוון אינן אדני" ואינן אריה שור נשר אדם אריה מקבל עליה י' במוחא ובזמנא דאיהו בימינא דאתמר ביה ופני אריה אל הימין לארבעתם (יחזקאל א' ו') הרוצה להחכים (כו ע"ב) ידרים שור לשמאל לקבל לבא ה' הבל דלבא תמן ה' מצפון זהב יאתה (איוב לו כב) בההוא זמנא דאיהו ה' בלבא הרוצה להעשיר

– מאיר התיקון –

²⁸ שפון (גר"ל).

²⁹ היינו ז"א ונוק'.

³⁰ עי' ע"ח מול"מ ד' ז"ל: אז יש בהם סוד אהבה. פי' כי נכלל הארת זכר בנקבה ושניהם בכלי א' וכן חוזר הארת נוקבא להכלל בכלי של הזכר. הרי הם ד' אורות, ב' בכל כלי כלולים זב"ז, והם סוד ד' אותיות של אהב"ה.

³¹ עי' שעה"כ לח ע"ב: בחזרת העמידה של ש"ץ דע כי כוונת חזרת העמידה הוא ממש כדרך אשר נתבאר בעמידה של לחש ואין הפרש ביניהם כלל זולתי שאז היתה שיעור קומת יעקב ורחל מן החזה ולמטה דז"א ונודע כי הכתר שלהם לבד הוא במקום הת"ת דז"א ושאר כל פרצופם הוא כנגד נה"י דז"א בלבד ועתה הם עולים כנגד חג"ת דז"א.

³² עי' שעה"כ מא ע"ב.

³³ עי' מלואים אות ב.

³⁴ עי' מלואים אות ג.

יצפין:

אינון ד' חיון אינון אדני - מפרש כאן היאך נכללין ב' שמות הנ"ל בד' חיות, ואמר שחיות עצמן הן אדני כמ"ש למעלה בתיקון א' שבמלכות תמן ד' חיון, והן מקבלין עליהן ד' אותיות הוי"ה כמו שמפרש והולך: **ובזמנא כו'** - ר"ל, בזמנא דמלכות היא בימין מסט' דאריה, אז הרוצה כו', שחכמה היא במוחא, { כו ע"ג } ונאמר אריה אל הימין שהוא דרום: **לקבל לבא** - שהלב הוא בשמאל: **ה' הבל דלכא** - ר"ל, שהבל בא מלב, הבל הוא אותיות הלב, ה' לב³⁵, ששם שריא ה', וז"ש **תמן ה'**: **מצפון כו'** - ר"ל, וז"ש הרוצה להעשיר כו', כמו שמפרש והולך, ולכן שם שור, ורב תבואות בכח שור (משלי יד ה):

<p>י"ה דחילו ורחימו³⁶ אבא ואימא דרועא ימינא ושמאלא ויעב"ר חסד וגבורה דסלקין לחושבן ע"ב תיבין ורי"ו אתוון דע"ב שמהן ודא רוא דויעב"ר עיבור כלל תרוייהו:</p>	<p>י"ה, יראה ואהבה, אבא ואמא, זרוע ימין ושמאל, ויעב"ר חסד וגבורה, שעולים לחשבון ע"ב תיבות ור"ו אותיות של ע"ב שמות, וזה הסוד של ויעב"ר, עיבור הכלל של שניהם.</p>
--	---

י"ה דחילו כו' - מפרש ו' דברים: א', ד' חיות. ב', ד' אותיות הוי"ה. ג', ד' פרצופים או"א זו"נ. ד', ד' רגלי המרכבה חגת"ם. ה', ד' דברים יראה אהבה תורה ומצות. ו', אברים דשריא בהון מוחא ולבא כו'. וז"ש **י"ה כו' עד ושמאלא**, וז"ש **אל הימין כו' אל השמאל כו'**: **דרועא כו'** - שחכמה נחית בימינא, בינה בשמאלא כמ"ש"ל בהקדמה (ד ע"א): **דסלקין לחושבן כו'** - ר"ל, שחסד גי' ע"ב, וגבורה גי' רי"ו, שהן כלל ופרט כידוע (ח"ג קעט ע"ב), והן אותיות ויעבר, עיבור. [ויעבור] (ועיבור) הוא באו"א כידוע, וזהו (שמות לד ה) ויעבר ה', ר"ל עיבור ה', והוא ראה דאו"א הן בחו"ג ימינא ושמאלא:

<p>ו' דא אורייתא דשריא בפומא וברוחא דפומא פרחת (על) נשר דנשר איהו (חוטמא)³⁷ תרין גדפוי דיליה תרין שפון ועלה אתמר (קהלת יב) כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר ודא עמודא דאמצעיתא דחכמה ובינה אינון נסתרות במוחא ולבא ברחימו ודחילו ואורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרחת לעילא (נ"א ובהאי נשר) וכתר ביה³⁸ תליין בני חיי ומזוני דאיהו מזלא דכולהו ואיהו לא תליא במזלא ובגין דא אוקמוהו בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא תליא מלתא (דחסד)³⁹ איהו זכותא:</p>	<p>ו' זו תורה ששורה בפה וברוח של הפה, פורחת על נשר, שנשר הוא חוטם, שני הכנפים שלה שתי שפתים, ועליה נאמר "כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר", וזה העמוד האמצעי, שחכמה ובינה הם נסתרות במח והלב, באהבה ויראה, ותורה בלי יראה ואהבה לא פורחת למעלה. (ובנשר זה) ובכתר, בו תלויים בני חיים ומזונות שהוא המזל של כולם, והוא לא תלוי במזל. ולכן פרשוהו, בני חיים ומזונות לא בזכות הדבר תלוי, אלא הדבר תלוי במזל (מ"ק כח ע"א), שחסד הוא זכות.</p>
---	--

וברוחא דפומא כו' - ר"ל, פריחת הנשר באויר: **עוף השמים** - דרך הנשר בשמים (משלי ל יט), ת"ת (זהר ח"ב קצה ע"ב): **ובעל כנפים** - השפתים כנ"ל: **דחכמה ובינה כו'** - כידוע שג' הראשונות הן נסתרות, וכן מוחא ולבא בפנים הגוף, וכן דחילו ורחימו אין ניכר. משא"כ בתורה ומצוה, שהן

- מאיר התיקון -

³⁵ עי' דברי רבינו לקמן קכ ע"א.

³⁶ עי' לעיל הערה.

³⁷ פומא (גר"א).

³⁸ "וכתר ביה" נמחק בגר"א, ובמקומו גורס את המוסגר.

³⁹ למאה (גר"א).

נגלות בכל ענינים הנ"ל, כמ"ש לקמן: לא פרכת לעילא - ר"ל, לאו"א שהן לעילא⁴⁰, כמ"ש לקמן בלא דחילו כו' קדם י"ה: ובהאי נשר תליין כו' - שהוא כללא דג' אותיות יה"ו, שבהם תליין בני חיי ומזוני, כמ"ש בתז"ח (טז ע"א): דאיהו מזלא כו' - כללא דכולהו דסליק עד כתר:

<p>ה' זעירא דמות אדם בה אשתלים יהו"ה והיא ה' מלכותא קדישא איהי מצוה עשיית פקודין דאיהי שריא ברמ"ח איברים ותורה ומצוה עליהו אתמר והנגלות לנו (דברים כט כה) ותורה ומצוה בלא דחילו ורחימו לא יכולת לסלקא ולמיקם קדם י"ה⁴¹ איהי כללא דכלא ועל כלא אד"ם יו"ד ה"א וא"ו ה"א דא מחשבה דסליק כלא עד אין סוף במלכותא אשתלים כלא עילא ותתא:</p>	<p>ה' קטנה דמות אדם, בה השתלם יהו"ה, והיא ה' המלכות הקדושה, היא מצוה, עשית מצוות, שהיא שורה במאתים ארבעים ושמונה איברים. ועל התורה והמצוה נאמר "והנגלות לנו". ותורה ומצוה בלי יראה ואהבה לא יכולה לעלות ולעמוד לפני י"ה. היא כלל הכל, ועל הכל, אד"ם, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, זו מחשבה שעולה כלה עד אין סוף, במלכות נשלם הכל מעלה ומטה.</p>
---	---

ברמ"ח אברים - שבאברים תליין עשיית המצות, ואיהי ה' זעירא דהבראם (בראשית ב ד), גי' רמ"ח, בראם אותיות אברם, וכן ה' דאברהם: ועל כלא אדם - ר"ל, אדם היושב על הכסא, והוא שמא מפרש⁴² גי' אדם, והוא מחשבה דסלקא על ד' דברים: יראה, ואהבה, ותורה, ומצוה. וז"ש דא מחשבה שד' חיון ד' אותיות הוי"ה פשוטה, ואדם ע"ג שמא מפרש המתפשט בתוכם: **במלכותא אשתלם כו'** - ר"ל, שהמלכות היא כתר, כתר מלכות כמש"ל (יט ע"א), ולכן היא דמות אדם, כתר שנקרא אדם, כנ"ל ובה אשתלם עילא ותתא:

והיא כלולה מארבע פרשיות של קריאת שמע, שהן מאתים ארבעים ושמונה תיבות עם אל מלך נאמן, וכדי שלא יעשו הפסקה תקנו שיחזיר השליח צבור יהו"ה אלהיכם"ם אמת. וכשישראל אומרים "שמע", ודאי החיות שומטות כנפיהם. באיזה מקום, בכנפי מצוה, שנאמר בהם "על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה" שהיא כדוגמת מעיל האפוד, שהפעמונים והרמונים הם כנגד חוליות, וקשרים שולי המעיל הם כנגד כנפי מצוה.

ואיהי כלילא מארבע פרשיין דקריאת שמע דאינון רמ"ח תיבין עם אל מלך נאמן ובגין דלא יעבדון הפסקה תקינו למהדר שליחא דצבורא ה' אלהיכם"ם אמת וכד ישראל אמרין שמע ודאי חיון שמטין גרפייהו באן אתר בכנפי מצוה דאתמר בהון על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה (דברים כג יב) דאיהו כנוונא דמעיל האפוד דפעמונים ורמונים אינון לקבל חליין וקשרין שולי המעיל אינון לקבל כנפי מצוה:

ואיהי כלילא כו' - שד' פרשיות הן ד' אותיות הוי"ה שכלול בה, כמ"ש לעיל איהי כלילא דכולהו⁴³: דאינון רמ"ח כו' - שהיא שריא ברמ"ח איברים כנ"ל: ה' אלהיכם אמת - שהיא כללא דק"ש, ועם ה' אלהיכם אמת נשלם הוי"ה, שה' אלהיכם הוא או"א כידוע (שעה"כ שער ק"ש פרק ה), ואמת הוא {כו ע"ד} עמודא דאמצעיתא, וכן אל מלך נאמן⁴⁴: שמע ודאי חיון שמעין גרפייהו - ר"ל, כמ"ש (יחזקאל א כד) ואשמע את קול כנפיהם: בכנפי מצוה כו' דארבע כנפות כו' - ר"ל, כנגד ארבע כנפים של החיות, וזה כסותך, שהן בכסא, שהיא לבושא דאדם של אצילות, כמ"ש

– מאיר התיקון –

⁴⁰ עי' שעה"כ יב ע"ב: וצריך שיתייחדו בתחילה ויזדווגו או"א דאצילות לתת מוחין לזו"ן דאצילות, ועי"כ יומשך שפע לאו"א דבריאה, שיזדווגו גם הם לתת מוחין לזו"ן אשר שם, שהם בחי' היצירה והעשיה שעלו ונכללו עתה שם כנז'.

⁴¹ י"ה (גר"א ולפ"ו).

⁴² עי' לעיל ח ע"ב ששם המפורש היא שם מ"ה.

⁴³ נדצ"ל כללא דכלא.

⁴⁴ עי' זהר ח"ג רפה ע"ב: אמ"ן נוטריקון אל מ"לך נ"אמן כללא דכלא. תרגום: והיינו אמן אמ"ן נוטריקון אל מ"לך נ"אמן כלל של הכל ויפה הוא והרי נתבאר.

בר"מ⁴⁵, וכן ציצית הוא בכסא כמו שמפרש והולך, ולכן אמרו (מנחות מג ע"ב) תכלת כו' דומה לכסא: **דאיהי כגוונא כו' - ר"ל, ששם נאמר (שמות כח לה) ונשמע קולו כו': דפעמונים כו' - וכן קשרים בתוך החוליות:**

ואינון חמש קשרין⁴⁶ לקבל שמע ישראל ה' אלהינו ה' (דברים ו ד) דאינון לקבל חמש נימין דכנור דדוד דהוה מנגן מאליו⁴⁷ י"ג חליין כחשב"ן אח"ד דקלא דנגונא סלקא באחד ודא ח"י בין חליין וקשרין לכל סטר סלקין ע"ב ודא איהו והוכן בחסד כסא (ישעיה סו ה) חסד ע"ב כל מאן דאתעטף בעטופא דמצוה כאלו אתקין כורסייה לקודשא בריך הוא ואינון יאהדונה"י לכל חד ארבע אנפין וארבע גדפין סלקין ס"ד ותמניא אתוון יאהדונה"י סלקין ע"ב וכנפי מצוה אולפין רוא דאינון ח' חושין לכל סטר לקבל ארבע אנפין וארבע גדפין דכל היה ובחשבון זעיר דחנוך א"ז איהו שד"י אז ישיר (שמות טו א) בכל אתר ואמרו מארי מתניתין⁴⁸ כל מאן דפחית לא יפחות משבע וכל מאן דאוסף לא יוסף על י"ג ואינון שבע לקבל שבע ימי בראשית דרמיוזין לשבע שמהן אבגית"ן וכו' ועלייהו אתמר (ישעיה ו ב) שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד דבהון פרחת צלותא לעילא ואינון (תמן) מ"ב לקבל מ"ב אזכרות דאינון בתפלין דיד ותפלין דרישא ועלייהו אתמר (דברים כח י) וראו כל עמי הארץ כי שם י"י וכו':

והם חמשה קשרים כנגד "שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה", שהם כנגד חמש נימין של כינור דוד שהיה מנגן מאליו (ברכות ג ע"ב). שלשה עשר חוליות כחשב"ן אח"ד, שקול הנגון עולה באחד, וזה שמונה עשרה בין חוליות וקשרים [יחד] לכל צד, עולים שבעים ושתיים. וזהו "והוכן בחסד כס"א" חס"ד, ע"ב, כל מי שמתעטף בעטוף של מצוה כאלו תיקן כסא לקדוש ברוך הוא, והם יאהדונה"י, לכל אחד ארבע פנים, וארבע כנפים עולים ס"ד, ושמונה אותיות יאהדונה"י, עולים ע"ב. וכנפי מצוה מלמדים סוד, שהם ח' חוטים לכל צד, כנגד ארבע פנים, וארבע כנפים של כל חיה. ובחשבון קטן של חנוך, א"ז הוא שד"י, אז ישיר בכל מקום. ואמרו בעלי המשנה (מנחות לט ע"א) כל מי שפוחת לא יפחת משבע, וכל מי שמוסיף אל יוסיף על שלש עשרה. והם שבע כנגד שבעת ימי בראשית שרומזים לשבעה שמות אבגית"ן וכו', ועליהם נאמר "שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד", שבהן פורחת התפלה למעלה, והם (שם) מ"ב כנגד מ"ב אזכרות שהם בתפלין של יד ותפלין של ראש, ועליהם נאמר "וראו כל עמי הארץ כי שם יהו"ה וכו'".

דאינון לקבל כו' - ר"ל, שבכנור נשמע הקול: דקלא דנגונא כו' - שהקול מכל נימין נכלל ביחד, וזהו אחד דשמע: **דאינון כו' - ר"ל, החיות שבכסא, שכנגדן הציצית כנ"ל תרין שמות משולבים, כנ"ל (כו ע"א) אריה שריא י' כו': לכל חד כו' - ר"ל, לכל חד מד' פנים של כל חיה: סלקין ע"ב - ר"ל, ע"ב אנפין, ע"ב גדפין, בהצטרף עם כל א', ב' שמות הנ"ל: לקבל ארבע אנפין וארבע כו' - כמ"ש בתז"ח (ב ע"ד) ס"ד אנפין וס"ד גדפין כו', דאינון ע"ב אנפין וע"ב גדפין, ואית דאמרי ארבע אנפין כו' דאינון ל"ב אנפין וגדפין וכלא קשוט. ור"ל דהא בפרטא הן ב' פעמים ס"ד, ובכללא הן ד' פעמים ח': ובחשבון זעיר דחנוך - ר"ל, במספר קטן, שבעולס יצירה של חנוך מט"ט, ששם החיות ששם חושבין מספר קטן⁴⁹: אז איהו שדי - ר"ל, שדי גי' במ"ק ח',**

– מאיר התיקון –

⁴⁵ לא מצאתי ברע"מ, ועי' בדברי רבינו עצמו בפירושו לספד"צ שמביא מקורות אחרים לד"ז ולא מהרע"מ (זהר בראשית (דף כג סע"א) ותז"ח (מ ע"ד)). וכן מצאתיו בזו"ח לג ע"א.

⁴⁶ צ"ע אם זה לשון של פרקים.

⁴⁷ עי' לקמן כח ע"ב ד"ה מנגן מאליו. עי' זהר ח"ב קעג ע"ב, וח"ג קכא ע"ב ויהל אור שם, ודברי רבינו לקמן קכב ע"א וע"ב.

⁴⁸ עי' מנחות לט ע"א: וכמה שיעור חוליא תניא רבי אומר כדי שיכרוך וישנה וישלש תאנא הפוחת לא יפחות משבע והמוסיף לא יוסיף על שלש עשרה הפוחת לא יפחות משבע כנגד שבעה רקיעים והמוסיף לא יוסיף על שלש עשרה כנגד שבעה רקיעין וששה אורין שביניהם תנא כשהוא מתחיל מתחיל בלבן הכנף מין.

⁴⁹ עי' לקמן הערה. ועי' תז"ח לט ע"ד: ואשכחנא טמירין בספרא דחנוך דאדם בחשבון זעיר.

ג' אז, והוא מט"ט שנקרא שדי, והוא כלל החיות כידוע (עי' זהר ח"ג רכז ע"א⁵⁰): **אז ישיר בכל אתר** - ר"ל, בדרגא דיליה נאמר⁵¹: **ואמרו מ"מ כל כו' משבע** - ר"ל, **שבע גי' ישיר במ"ק**, וז"ש אז ישיר, ואמרו כל הפוחת מפני שהוא במ"ק, שהוא פוחת: **וכל מאן דאוסף כו'** - כבר נתבאר לעיל, כנגד אחד דאצילות במספר גדול, אחד י"ג, ולכן כל המוסף כו'⁵²: **ואינון ז' כו'** - חוזר לפרש הז', דיי"ג נתפרש לעיל: **לקבל ז' ימי בראשית דרמיזין כו'** - כ"ז ביצירה כידוע, והוא ז' דאו, שהן ד' חיות חגת"ם, ז"ס תחתונות, ומט"ט על גביהן, א' על גבי ד'⁵³, אז: **שש כנפים כו'** - בכל שם שש אותיות, והן כנפים כמו שמפרש והולך, **דבהון פרוחת כו'**, ששם מ"ב סגולה דילה להעלות כידוע (זהר ח"ב רלב ע"ב, ע"ח שער השבירה פרק ב): **ואינון תמן מ"ב** - ר"ל, השם הנ"ל כידוע: **כי שם יי"י כו'** - ר"ל, שם של מ"ב:

<p>ואינון תכשיטין דכלה תפלין דרישא עטרת זהב ברישא דכלה ותפלין דיד טבעת דדרועא הא [כב ע"א] כלה מתתקנא בתכשיטין דילה צריך לקרא לחתן (כו ע"א) דילה הה"ד (דברים ו ד) שמע ישראל והא אינון בחופה צריכין עמא קדישא למיקם בעמידה קדמיהון עם חזן לברכא לון בשבע ברכאן ולקדשא החתן לכלה בקדמיתא בקדושין ובעמדם עמא קדישא וחזן לברכא לון חיון קדישין דהוו מנגנין בנדפייהו תרפינה כנפייהן:</p>	<p>ואותם תכשיטי הכלה, תפילין של ראש, עטרת זהב בראש הכלה. ותפילין של יד טבעת הזרוע. הרי כלה מתוקנת בתכשיטים שלה, צריך לקרא לחתן שלה, זהו שנאמר "שמע ישראל". והרי הם בחופה, צריכים העם הקדוש לעמוד בעמידה בפניהם עם חזן לברכם בשבע ברכות, ולקדש את החתן עם הכלה בתחילה בקדושין, ובעמדם העם הקדוש והחזן לברך אותם החיות הקדושות שהיו מנגנות בכנפיהם תרפינה כנפייהן.</p>
--	--

ואינון תכשיטין כו' - שהציצית הוא לבושא דילה כנ"ל (כג ע"ב): **עטרת זהב כו'** - לשון הכתוב (אסתר ח טו) בלבוש מלכות תכלת, שהן ציצית לבוש מלכות כנ"ל, ועטרת זהב גדולה, תפילין דרישא מסט' דאימא, ששם זהב, כמ"ש לעיל ה' מצפון זהב כו', והיא נקראת גדולה, ה' רכרכא, שם אותיות גדולות {כו ע"א} כידוע (לקמן קלד ע"א ושעה"כ ק"ש ו), וכתוב (אסתר ח ב) ויסר המלך את טבעתו ויתנה למרדכי, וזה טבעת דדרועא: **אינון בחופה** - היכל ק"ק, אדני שפתי כו'⁵⁴ (תהלים נא יז): **צריכין עמא כו' עם חזן כו'** - הן תפלת הקהל בלחש, ותפלת הש"ץ בקול רם: **לברכא לון כו'** - לקמן בתיקון י"ב (כח ע"א) מפרש דז' ברכות הן ז' ברכות ק"ש, וכן הקדושה, קדושת יוצר אור, אבל כאן א"א לומר כן, דכאן אומר למיקם בעמידה כו' ובעמדם כו', וצ"ל כמ"ש בגמ' (ברכות לד ע"א) כלהו אמצעיות חדא ברכתא נינהו, והיא נגד ברכה השביעית דכלה, אשר ברא כו', שחשיב י"ב דברים ששון ושמחה כו' עד וריעות, וכן נכללין כולן בהבינו, וז"ש בגמ' (ברכות כא ע"א) אם יכול לחדש דבר יחזור ויתפלל כו', נגד פנים חדשות שחוזרין ומברכין ז' ברכות: **ולקדשא כו'** - קדושה: **דהוו מנגנין כו'** - כנגד מזמוטי⁵⁵ חתן וכלה דמנגנין, שאמרו (לעיל סוף ג ע"ב) והיו מתקבצין מלאכי השרת כבמזמוטי חתן וכלה, ששותקין בברכות חתן וכלה:

<p>ש של תפלין דא אימא עלאה עלה אתמר</p>	<p>ש' של תפילין זו האם העליונה, עליה נאמר "וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה"</p>
---	---

– מאיר התיקון –

⁵⁰ ועי' תז"ח מב ע"א: רצוא בנוריאל ושוב במט"ט, ועי' דברי רבינו בספד"צ (יג ע"ד): הענין כי מט"ט הוא יסוד דיצירה כידוע, וארבע חיות הן בנוקבא, והוא יסוד דדכורא, רק שכליל בנוק', כמו כל יסוד דדכורא, וכל יסוד יש בו שני בחינות, א' דדכורא וא' דנוק', שהוא כלול בה, וכן כאן במט"ט מצד הדכורא נקרא מט"ט, גי' שד"י, יסוד, ואינו כלול בחיות, שהן בנוק'.
⁵¹ צ"ע אם כוונתו למש"כ בליקוטי תורה בראשית מט"ט ראשו הוא בבריאה וגופו ביצירה ורגליו בעשיה.

⁵² עי' לקמן הערה.
⁵³ עי' דברי רבינו בספד"צ (יג ע"ד) [כתוב] בזוהר (תז"ח מב ע"א) רצוא בנוריאל ושוב במט"ט, והענין כי מט"ט הוא יסוד דיצירה כידוע, וארבע חיות הן בנוקבא, והוא יסוד דדכורא, רק שכליל בנוק', כמו כל יסוד דדכורא.

⁵⁴ שעה"כ כח ע"ד.

⁵⁵ עי' זהר ח"ג רל ע"ב שזה לשון של שחוק.

<p>(דברים כה י) וראו כל עמי הארץ כי ש"ם יהו"ה נקרא עליך ויראו ממך שי"ן⁵⁶ סליק אתווי ש"ם ה' דיד כהה ש"ם ורמ"ח פקודין דכלילין ברמ"ח תיבין דקריאת שמע בארבע פרשיין הא תרי"ג עליהו אתמר זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר (שמות ג טו) שמ"י עם י"ה שס"ה זכר"י עם ו"ה רמ"ח וכלא תרי"ג אורייתא איהי שמא דקודשא בריך הוא:</p>	<p>נקרא עליך ויראו ממך, ש"ן עולה אותיותיו ש"ס, ה' של יד כהה (מנחות לז ע"א), שלש מאות ששים וחמשה. ומאתים ארבעים ושמונה מצוות שכלולות במאתים ארבעים ושמונה תיבות של קריאת שמע בארבע פרשיות, הנה תרי"ג, עליהם נאמר "זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר", שמ"י עם י"ה שס"ה, זכר"י עם ו"ה רמ"ח, והכל תרי"ג. התורה היא שמו של הקדוש ברוך הוא.</p>
--	--

שם י"י כו' - שהוא שי"ן שבו, וראו, שהוא נראה, כמ"ש (דברים כה י) וראו כל עמי הארץ כו', אלו תפלין שבראש (ברכות ו ע"א), והוא שם י"י כמ"ש לקמן, שמי עם י"ה שס"ה, והוא בה י"ה, וכן שס"ה כמו שמפרש והולך שין כו'. (מצאתי ש"ם י"הוה נ"קרא ר"ת שין)⁵⁷: ה' דיד כו' - ר"ל, תפלין של יד, ור"ל תפלין של ראש ושל יד הן שס"ה, וכן שין עם י"ד של שד"י שהן ברצועות שהן יד כהה ה', ר"ל שצורת ה' הוא ד"י, יד הוא שס"ה: אורייתא כו' - ר"ל, תרי"ג מצות כנ"ל:

<p>ועוד ציצית איהי כרסיא תפילין קודשא בריך הוא דנחית על כרסיא דקראן ליה בקריאת שמע הא קודשא בריך הוא יתיב על כרסיא צריכין למיקם בגינה בצלותא דעמידה תלת חיילין דילה אתיין בזמירות שירות ותשבחות:</p>	<p>ועוד ציצית היא כסא התפילין, הקדוש ברוך הוא יורד על הכסא שקוראים אותו בקריאת שמע, הרי הקדוש ברוך הוא יושב על כסא, צריכים לעמוד בשבילו בתפלת עמידה. שלשה חיילות שלה באים עם זמירות שירות ותשבחות.</p>
--	--

תלת חיילין דיליה - [הוא שרפים] אופנים וחיות (ושרפים) שאומרים בברכת יוצר אור: בזמירות - פסוקי דזמרה. ושירות, שירת הים. ותשבחות, י"ג תשבחות דישתבח, ששם אתיין ג' חיילין כמ"ש בתז"ח (יג ע"ב):

בההוא זמנא דאיהו על כורסייה מה אמרן א"ל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות האי תקונא איהו לגבי צדיקים גמורים דמתקנין כרסיא לקודשא בריך הוא בציצית ונחתין ליה בתפלין וקיימין קדמוהי בצלותא לבינונים ציצית ותפילין אינון כשור לעול וכחמור למשאוי ובשבת אתמר בהון (שמות כג יב) למען ינוח שורך וחמורך לרשעים אינון קשורא לכל מקטרגין דלהון דהכי אינון עשרה כתרין תתאין דהא דא לקבל דא ברא קודשא בריך הוא אבל כתרין תתאין אינון קליפין לגבי כתרין עלאין דמתלבשין בהון עשר אתוון בצלותא (ס"א בגלותא) למהוי כפויין תחותיו כתרין תתאין:

באותו זמן שהוא על כסאו מה אומרים (בסליחות) אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, התיקון הזה הוא לצדיקים גמורים שמתקנים כסא לקדוש ברוך הוא בציצית, ומורידים אותו בתפילין, ועומדים לפניו בתפלה. לבינונים ציצית ותפילין, הם כמו שור לעול וכחמור למשא (ע"ז ה ע"ב), ובשבת נאמר בהם "למען ינוח שורך וחמורך". לרשעים הם קשר לכל המקטרגים שלהם, שכן הם עשרה הכתרים התחתונים, שהרי זה כנגד זה ברא הקדוש ברוך הוא. אבל הכתרים התחתונים הם קליפות אל הכתרים העליונים שמתלבשות בהן עשר אותיות בתפלה (בגלות), שיהיו כפותים תחתיו הכתרים התחתונים.

מה אמרין אל מלך כו' - ר"ל, לאחר תפלת י"ח: כשור לעול כו' - ר"ל, כמ"ש בתז"ח (יג ע"ג): שקושרין את שור וכן חמור דס"א למשא, תחותיהו תחת יצ"ט, ע"ש: ובשבת אתמר כו' - שאין

- מאיר התיקון -

⁵⁶ ר"ת שם י"י נקרא.

⁵⁷ לא מופיע בכת"י, ובמודפס הוא מוסגר, ולכאורה הוא מהמלב"ד.

⁵⁸ ועיי"ש בדברי רבינו לג ע"ג ד"ה בההוא זימנא.

מניחין תפילין, דס"א לא שלטא אז: אינון קשורא כו' - כמ"ש שם, דלא שיצי לון: דהכי אינון עשרה כו' - ר"ל, כמו בתפלין שכלולין בהם ע"ס קדישין⁶⁰: עשר אתוון בגלותא כו' - כמ"ש ומלכותו בכל משלה (תהלים קג יט), וזהו גלות השכינה כידוע⁶¹:

ובזמן שצדיקים מתוקנים בכנפי מצוה ובתפילין נכנעים תחתיהם הכתרים התחתונים (הרי המלך בא), באותו זמן יכנס המלך בהיכלו שהוא אדני, כדוגמא זה יאהדונה, הרי המלך בהיכלו, מי שרוצה לשאל את שאלותיו יכנס, ולכן "אדני שפתי תפתח".

ובזמנא דצדיקיא מתקנין בכנפי מצוה ובתפלין אתכפיין תחותיהו כתרין תתאין (הא מלכא קא אתיא)⁶² בההוא זמנא יעול מלכא בהיכליה דאיהו אדני כגוונא דא יאהדונה"י הא מלכא בהיכליה מאן דבעי למשאל שאלתוי יעול ובגין דא (תהלים נא יז) אדני שפתי תפתח:

ובזמנא דצדיקיא כו' - דלרשעים אינון קשורא כו' אבל בצדיקים אתכפיין כו': הא עד אתיא - ל"ג: בההוא זמנא יעול כו' - ר"ל, כשהם מתקנין כו', והקליפה מתפרשת כידוע, דקודם לכן צריכין לאפרשא הקליפה:

בשלש הראשונות יסדר אדם את שבחו כמו עבד שמסדר את שבחו לפני רבו (ברכות לד ע"א), ששלש אלה כותבים כל הזכויות, ושלוש האחרונות חותמים. ולכן צריך אדם להיות בהם כעבד שמקבל פרס מרבו והולך לו, ששם הוא בית קבול הקשר (החותם) של אמת והיא המלכות הקדוש.

בתלת קדמאין יסדר בר נש שבחוי כעבדא דמסדר שבחוי קדם רביה דאלין תלת כתבין כל זכוון ותלת בתראין התמין ובגין דא צריך בר נש למעבד בהון כעבדא דמקבל פרס מרביה והלך ליה דתמן איהי בית קבול חותמא דקשורא (נ"א דקשוט) ואיהי מלכותא קדישא:

דאלין תלת כתבין - דהן רישא ובי' דרועין כמו שמפרש והולך, שהן ג' ספרים, ספר וספור וספור כמ"ש בס"י (פ"א מ"א), ב' ספרים בשתי ידיים וספור בלשון, כמ"ש שם⁶³ (פ"ב מ"א) כף { כז ע"ב} זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בנתיים: כל זכוון - ולכן יקשט עצמו בשבחין לסדר: חתמין - לכל א' כפי הנקצב עליו, וז"ש ובג"ד צריך כו': דתמן איהי כו' - ר"ל, המלכות נקראת קבלה, מסט' דתלת בתראין, ששם היא מקבל, ולכן צריך כו' כעבד המקבל כו': חותמא דקשוט - ר"ל, שהיא מקבל החותם, כמו שחותמין על אדמה שמקבל צורת החותם, כן היא כמ"ש"ל בתיקון א' (יט ע"ב) שימני כחותם כו', שהיא חותם של עמודא דאמצעייתא, דמות אדם כמ"ש שם (יט ע"ד), וזהו חותמא דקשוט שחותם של הקב"ה הוא אמת כידוע (שבת נה ע"א), והוא בעמודא דאמצעייתא כידוע, תתן אמת ליעקב (מכילתא דר"ב), וכן נז"ה נקראין ירכי קשוט כמ"ש"ל (לד ע"א), ותלת בתראין הן גוף ותרין שוקין כמו שמפרש והולך: ואיהי כו' - ר"ל, שאמר לעיל איהי בית קבול כו':

באמצעיות צריך לשאול, ששם ו' ו', אחד בעלי הכתיבה, ואחד בעלי החתימה, והם ו' עליונה ו' תחתונה, הכוללים שנים עשר

- מאיר התיקון -

⁵⁹ ז"ל: מסטרא דבינונים איהו אסור וחבוש בגלותא דעליהו אתמר ביומין דחל היה כשור לחרש וכחמור למשאוי ברשיעיא אתמר (איכה א) נתנני ה' בידי לא אוכל קום דרצועין דתפלין אנון כחבלים לקרנוי דסמא"ל שור מועד דלא ישיצי לון ותפלה דיד קשיר לרגלוי. תרגום: מהצד של בינונים הוא אסור וחבוש בגלות שעליהם נאמר בימות החל היה כשור לחרש וכחמור למשאוי ברשיעים נאמר נתנני ה' בידי לא אוכל קום שרצועות התפלין הן כחבלים לקרנוי סמא"ל שור מועד שלא יכלה אותם ותפלה של יד קושר לרגלוי.

⁶⁰ עי' זהר ח"ג קעו ע"ב.
⁶¹ עי' ע"ח שער כו פרק א' שזה דוגמא ירידת הנשמה לעולם הזה.

⁶² נמחק בגר"ח.

⁶³ אם כוונתו בר"ת "לכמו שכתוב", אזי המראה מקום הוא פ"ב מ"א, ואם זה "כמו שכתבת" לכאורה כוונתו למבואר בדף ב ע"ג.

פרקים. שלש הראשונות הראש ושתים זרועות, שלש האחרונות הגוף ושתים שוקים, הרי נפטר מן המלך, לכן צריך לתת (לחזור) שלש פסיעות לאחור, וסוד הדבר "ויאסוף רגליו אל המטה".

ו' תתאה כלילין תרין עשר פרקין תלת קדמאין רישא ותרין דרועין תלת בתראין גופא ותרין שוקין הא אתפטר ממלכא בנין דא צריך למיהב (נ"א לאחזרא) תלת פסיען לאחזרא ורזא דמלה ויאסוף רגליו אל המטה (בראשית מט לז):

באמצעות צריך למשאל דתמן כו' - שצריך לשאול מבעל הכתיבה והחתימה כמו שמפרש והולך: ו' ו' - ר"ל, ת"ת ויסוד, אע"ג דחשיב בתלת בתראין גופא, ו' ו' דכאן הן שמש וירח דנהרין ב' כוכבים, גוף וברית כמש"ל (טו ע"א, כב ע"א): חד מארי כו' - שת"ת הוא כלל ב' דרועין, ויסוד כלל ב' שוקין כידוע: כלילין י"ב - ת"ת כלל ב' דרועין שבהן שית פירקין, ולכן הוא ו', וכן יסוד כלל ב' שוקין שית פרקין, שוקיו עמודי שש (שיה"ש ה טו), והוא ו' ג"כ, והן י"ב בקר⁶⁴ שהים עליהם מלמעלה (מלכים א' ז כה), ג' לכל רוח, ג' פרקין של כל א': תלת כו' - עכשיו מפרש כל הנ"ל: בג"ד צריך לאחזרא תלת כו' - ר"ל, כמש"ל דתמן איהי בית קיבול, ר"ל בתלת בתראין מתחלת קומתה ומשם מקבלת, ולכן הולכין לאחור תלת פסיעין מג"ס הנ"ל אל מלכות, וז"ש הא אתפטר ממלכא כו', והיא עומדת לאחוריו, וז"ש לאחזרא אליה, ולכן הן תלת פסיעין שהן ברגלין. וז"ש (וימא נג ע"ב) נותן שלום לימינו כו', ר"ל לנו"ה שהן נקראים שלום מסט' דיסוד, כמ"ש (ישעיה נד יג) וכל בניך למודי ה', שהן נו"ה⁶⁵, ורב שלום כו'. וז"ש ויאסוף רגליו נו"ה, אל המטה מלכות, ור"ל כתיב בסיפא דקרא, ויגוע ויאסף כו', ששם הוא אילנא דמותא⁶⁶, ולכן צריך תיכף למסור עצמו למיתה ברחום וחנון כידוע⁶⁷. והכלל כי ג' ראשונות, ב' בחור"ג כידוע (שעה"כ לה ע"ג), ושלישית בכח"ב, ולכן ג"פ קדוש, שכל ג' ראשונות נקראו קדש כידוע (ע"ח שער לא פרק ב), וכן ברכה אחרונה של תפלת י"ח כולל כל קו האמצעי שכולא נקרא על שם גופא כידוע (שעה"ק נו ע"ב), ולכן שם ג"פ שלום, ע"ש יסוד ותרין בתראין נו"ה, והן ע"ס נכלילין בששה, ו' של השם, שבו נכלילין ע"ס כלל הו"ה, כידוע:

– מאיר התיקון –

⁶⁴ עי' ז"ח נא ע"ב: כתיב על כן עלמות אהבוך מאי עלמות כד"א עומד על שנים עשר בקר ואינן בעלמא דנוקבא ואינן איקרון עלמות. נאמר על כן עלמות אהבוך מה זה עלמות כמו שנאמר עמד על שני עשר בקר והם בעולם הנוקבא והם נקראים עלמות.

⁶⁵ עי' ז"ח כח ע"א: וכד הוה בידיהו דמשה ואהרן דאינן אחידין בנצ"ח והו"ד דאינן תרין סמכין איקרי מטה לישנא דסמכא דהא ע"י אסתמך עלמא באורייתא דנפיק מבין תרין למודי ה' ואתייהבא על ידיהו ועל דאינן סמכין לעלמא באורייתא דנפיק מבין נצ"ח והו"ד דאחידן בהו קרא ליה מטה ומאן דאחיד באורייתא סמכא ליה ומחזקא ליה על ירכו דלא יסטי לימינא ושמאלא.

תרגום: וכשהיה בידי משה ואהרן שהם אחוזים בנצ"ח והו"ד שהם שני עמודים נקרא מטה לשון של תמיכה שהרי על ידו נסמך העולם בתורה שיוצאת מבין שני למודי ה' ונתנה על ידם ועל שהם תומכים את העולם בתורה שיצאה מבין נצ"ח והו"ד שאחוזים בהם קראה לו מטה ומי שאוחז בתורה תומכת אותו ומחזיקתו על ירכיו שלא יסטה ימין ושמאל.

⁶⁶ עי' לקמן ל ע"א.
⁶⁷ עי' מלואים אות ד.

א. עי' זהר ח"ב נד ע"א: אז ישיר משה ובני ישראל וגו' רבי אבא פתח ואמר אסתכלנא בכל תושבחו דשכחו לקודשא בריך הוא וכולם פתחו באז (מ"א ח יב) אז אמר שלמה (יהושע י יב) אז אמר⁶⁸ יהושע (במדבר כא יח) אז ישיר ישראל ומאי טעמא:
אלא הכי תאנא כל נסין⁶⁹ וכל גבורין⁷⁰ דאתעבידו להו לישראל כד אתנהיר נהירו⁷¹ דעתיקא קדישא⁷² בעטרוי⁷³ גליפין⁷⁴ רשימין (באז) [בא⁷⁵ וא' ובא⁷⁶ אנקיב בחשוכי⁷⁷ ונהיר לכל עיבר⁷⁸ וכד אתחבר⁷⁹ נהירו דאל"ף ומטי לזיין מאן זיין דא⁸⁰ (ישעיה לד ו) חרב ליהו"ה מלאה דם כדין עביד נסין וגבוראן בגין דאתחבר א' עם ז' ודא הוא שירתא⁸¹ שירתא היא דכל סטרין ודא הוא אז ישיר:
תרגום: "אז ישיר משה ובני ישראל וגו'", רבי אבא פתח ואמר, הסתכלתי בכל התשבחות ששכחו את הקדוש ברוך הוא, וכולם פתחו באז. "אז אמר שלמה", "אז ידבר יהושע", "אז ישיר ישראל", למה.
אלא כך שנינו, כל הנסים והגבורות שנעשו לישראל, כשהאיר אור העתיק הקדוש בעטרותיו חקוקים רשומים באז, בא', וא' בז'. ניקב בחשכה והאיר לכל צד. וכשהתחבר האור של אל"ף והגיע לזיין, מי זו זיין, זו "חרב לה' מלאה דם". אז עשה נסים וגבורות, משום שהתחברה א' בז', וזו היא השירה, שירה היא של כל הצדדים, וזהו "אז ישיר".

ב. עי' ע"ח שער קלי' נגה ב: הנה תחלה הם הקלי' והם (יחזקאל א ד) רוח סערה כו', ואלו נקרא עור, כי עור הוא הקליפה, ולכן הוא נקרא קלי'. והנה הם ג' קלי' ענן ורוח סערה ואש נגד – מאיר התיקון –

⁶⁸ ידבר (דפ"ו).
⁶⁹ הוא הטובות והישועות שנעשו לישראל למעלה מן הטבע, כמו קריעת ים סוף ודומיהם (דע"ה ח"ב קלד ע"ב).
⁷⁰ הוא כל הנקמות שנעשו בצוררי ישראל, כמו המכות דמצרים וכיוצא, ובפרט בעת שלא היו ישראל כדאי לזה (דע"ה ח"ב קלד ע"ב).
⁷¹ רומז למה שקבלנו שלא תמשך הטפה לזו"ן מפנימיות עתיק אלא בזמן המשיח (שעה"כ ק"ש ב דף יט ע"ג), ולכן לא אמר כד נהיר עתיקא אלא נהירו דעתיקא, שסודו הארה מחיצוניות שלו (רמ"ז).
⁷² א"א (דע"ה ח"ב קלד ע"ב).
⁷³ הם תרין רישין דיליה, שהם אוירא ומ"ס, שהם שורש החו"ג, והם מעטרין דדעת דרדל"א המתלבש ברישין דא"א (דע"ה ח"ב קלד ע"ב).
⁷⁴ פי' חקוקין בב' עטרות של ב' יסודות או"א (רמ"ז). נחקקין (דע"ה ח"ב קלד ע"ב).
⁷⁵ שכל העטרין דע"ק כלילן בא' כמ"ש בפרשת אח"מ עג ע"א ואלף וארבע מאות כו' וכמ"ש שם (יהל אור). א' הוא מרמז על הג' רישין עלאין, שהם הג' צחצחות העליונים [עי' תיקר"ז קלג ע"ב], הנקראים כולם בא', שהם אפ"ס א"ן א"א, ע' הגר"א בתיקונים (ריש תיקון ע דף קלח ע"א, ועי' קלז ע"ד ד"ה א' מן) וכן הוא מרמז הא' ג"כ על הגר' הנקראים כולם בא', והם א"א אבא אימא (דע"ה ח"ב קלד ע"ב).
⁷⁶ ואות ז' הוא מרמז על ז"א, וכן על זו"ן שהם הז"ת וכאשר מתייחדים הג' רישין עלאין והגר' ומתגלים בהז"ת שהם הזו"ן, הנה נעשה ונרשם מלת "אז", שהוא היחוד והגילוי אות א' בז', הגר' בהז"ת (דע"ה ח"ב קלד ע"ב).
⁷⁷ פי' שהאור דא"א בקע בעיגוליו שנק' חשוכי בסוד ישות חשך סתרו ונהיר לכל עיבר פי' לאו"א וז"א (מ"מ). כי א' הוא אור והוא כולל כל נהורין וז' הוא חשך כמ"ש בזו"ח שיה"ש כאהלי קדר דא ז' כו' והן אור וחשך כתר ומלכות וכשמאיר לה מאיר ממנה לכל הו"ק שהיא נקודה אמצעית וזה סוד שבת שמאיר לכל ששת ימים וז"ש ונהיר לכל עיבר (יהל אור).
⁷⁸ שהיא עושה מלחמה ונסים וגבורין נסים לישראל וגבורין לעכו"ם והוא כד אתחבר אור וחשך (יהל אור).
⁷⁹ פי' אחר שהגיע אור א"א עד המלכות אזי נק' "אז", וכפי זה תני והדר מפרש, שתחלה אמר כד אתנהיר נהירו דע"ק בעטרוי גליפין רשימין באז, ומפרש סדר יציאת האור, ואמר אנקיב בחשוכי וכו' א"נ אנקיב בחשוכי הם הקלי' שסובבים על הקדושה נקב האור בתוכם וירד (מ"מ).
⁸⁰ שהיא עושה מלחמה ונסים וגבורין נסים לישראל וגבורין לעכו"ם והוא כד אתחבר אור וחשך (יהל אור). זיין הוא מלשון כלי זיין, והוא הדינין אשר הם בהז"ת (דע"ה ח"ב קלד ע"ב).
⁸¹ ששירתא מסטרא דגבורה של הלויים, והוא בהמתקת הגבורות בחסדים, וזהו התחברות א"ז, ומצד אחר נקרא ג"כ שיר כמ"ש בזו"ח ריש שיה"ש שר עם י' והוא נהורא דעתיקא (יהל אור).

ג' ערלות, מילה ופריעה ואטופי דמא⁸². ובתוכם הבשר עטרת הגיד, והוא החשמל, וע"ז החשמל סובב הנוגה הקלי' רביעית⁸³, קול דממה דקה בחשאי, וז"ס ח"ש מחשמ"ל. ובתוכו מ"ל⁸⁴ שהוא עצמות של החשמ"ל, והוא הבשר. וזה החשמ"ל הוא חיות אש (ממללות), מילוי דאלקים דיודי"ן גימטריא ש' דבשר. והוא עץ הדעת טוב [באצילות] (דאצילות) כנזכר בתקונים (דף ל⁸⁵ דף לד ע"ב), לכן הוא שם יאהדונה"י, כי זהו שם החשמל כנזכר בהרבה מקומות⁸⁶.

ג. עי' לש"ו (כללים ח"ב סה ע"ג): והנה ע"פ דברינו [הוב"ד לקמן אות Error! Reference source not found.], שאמרנו שהברכות הם בשני תיקונים, אחד מלמעלה למטה שהוא מעצמו ית"ש, ואחד ממטה למעלה שהוא ע"י הצדיקים. הנה יובן לנו מאמרם ז"ל (ברכות נג ע"ב) גדול העונה אמן יותר מן המברך. והוא כי בעניית אמן, הנה נעשה בו ב' התיקונים יחד, כי מלת אמן הוא כולל ב' כוונות: אחד, על קיום ואמת שהשומע הוא מסכים להמברך שכן הוא האמת כמו שאמר והוא נאמן ומתקיים בכל תוקף ועוז, וכמו בישעיה (כה א) אמונה אמן, שהכוונה הוא שהוא נאמן וקיים לעד, ובחזוק האמת שלא ישונה, וכמו ותקעתיו יתד במקום נאמן (שם כב כג), ור"ל במקום חזק ומתקיים שלא ימוט לעולם. ועד"ז הוא מה שכתוב (שם סה טז) יתברך באלהי אמן ישבע באלהי אמן, והוא על שאי אפשר שיהא איזה שינוי ח"ו בקיומו ואמיתתו. וכ"ז הוא כוונה אחת במלת אמן, שהוא על חזוק הקיום והאמת. אמנם הנה יש עוד כוונה שנית במלת אמן, והוא הלואי, והנה הוא ע"ד תפילה ובקשה, וכמו שפי' רש"י בשבועות (לו ע"א) ע"ש. והוא ע"ד שכתוב במלכים (א' א לו) ויען בניהו כו' [את המלך] ויאמר אמן כן יאמר ה', וכן בירמיה (כח ו) ויאמר ירמיה אמן כן יעשה ה'. ולכן אמרו גדול העונה אמן יותר מן המברך, כי בברכה אשר הוא בלשון ברוך אתה כו', הרי הוא רק על התיקון אשר הוא מעצמו ומלמעלה למטה, שהם כל גילוייו ית"ש אשר מששת ימי בראשית, וכן אשר מחדש אותם בטובו בכל יום תמיד, ונעשה התיקון דהברכה והעניית אמן אשר בהכוונה הראשונה שבו, להעמיד ולקיים את כל אותן הגילויים תמיד על ידינו, וע"ד שכתוב (תהלים סח לה) תנו עוז לאלהים וכנ"ל. אמנם כ"ז הרי הוא רק לקיים את התיקון דמלמעלה למטה לבד, אך ע"י הכוונה השניה אשר במלת אמן, שהוא בקשה ותפילה, הנה נעשה בעניית אמן התיקון השני ג"כ שהוא ממטה למעלה, שיתברך תמיד עוד ועוד בתוספות מרובה על העיקר בכל עת ובכל שעה, והוא התיקון דממטה למעלה אשר ע"י הצדיקים. והרי נעשה ע"י עניית אמן ב' התיקונים, הן התיקון אשר בלשון ברוך, והן התיקון אשר בלשון יתברך, ולכן אמרו גדול העונה אמן יותר מן המברך.

– מאיר התיקון –

⁸² ע' ת"ז פו ע"ב.
ע' יהל או רח"ג ח ע"ג שג' קלי' שור חמור וכלב והם מקבילים לעשו ישמעאל בחו"ג וע' פת"ש שער הקלי' פרק כב שכל שייך לערב מסט' דיעקב והרביעית הם ישראל שלמדו ממעשיהם, והע"ר מקבילים לדם שצריכים להוציא הדם הרע שבערלה שהדם נבלע בגוף
⁸³ הוא טו"ר ונקרא קלי' נוגה וסוד הנוגה או ממוצע בין אור לחושך (פת"ש שער הקלי' פרק כ'), עוד שם וז"ל, והרביעית הוא נוגה שפי' שבעצם אין לו אור רק שמקבל אור החוזר והוא מתהפך מחשך לאור ומאור לחושך, ונקרא נג"ה שהוא בהיפוכא דהג"ן כמ"ש (בראשית ג כד) וישכן מקדם לגן עדן את להט החרב המתהפכת, שג"ן הוא נוקבא דקדושה, מלכות שמים בגלוי בהשגת כבודו יתברך, וכאשר נתגרש משם הושם לנגדו קלי' נוגה הזה שתיטול ממנו חכמתו העליונה בהשגת כבודו ונשאר בסוד חכמה חיצונית שיש בו טוב ורע, עכ"ל.

⁸⁴ ע' זהר ח"ג רכ"ג ע"ב וז"ל, למנצח תמן מ"ל עם נצח ודא מ"ל מן חשמ"ל מן ח"ש הוד ונצח, עכ"ל, וע' ע"ח אבי"ע פרק יג וז"ל, הנה החשמ"ל הזה מלביש ומקיף לזו"ן מכל צדדיהם אפילו מתחת רגליהם, ומה שהוא מצדם נקרא מלבושים ומה שהוא מתחת רגליהם נקרא מנעלים והבן זה היטב, וכבר נתבאר כי מלבוש גימטריא חשמ"ל גם נעל נקרא לסיבה זו, כי כבר ידעת כי ג' אה"ה יש בבינה א' של מלוי יוד"ן בג"ר שבה ושל מלוי אלפי"ן בג' אמצעית שבה ושל מלוי ההי"ן בג' אחרונים שבה נמצא כי אה"ה דההי"ן בנצח הוד (יסוד) דיני' אשר לבושם הוא חשמ"ל כנזכר והנה ממנו נעשה בחי' נעל תחת רגליהן של זו"ן כנ"ל, והנה שם אה"ה במילוי ההי"ן גיטריא נע"ל, עכ"ל.

⁸⁵ תיקון ל"ז (לש"ו), תיקון מ' (לש"ו), מצאתי בדף לד ע"א והוא תיקון יח ולא מצאתי בתיקון לז
⁸⁶ עי' לקמן קטו ע"א (לש"ו).

ד. עי' זהר ח"ג קעו ע"ב: ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות לכל בשר (שם כב) ת"ח משה ואהרן מסרו גרמייהו למיתה⁸⁷ כמה בגין דכתיב ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות רוחת כתיב חסר וא"ו [ובג"כ] (ד) אילנא דמותא הוא ובכל אתר נפילת אנפין לההוא אתר הוי⁸⁸ וע"ד אל אלהי אל⁸⁹ הה"ד (תהלים ז יב) ואל זועם בכל יום אלהי הרוחות דאיהו אתר וצורא דנשמתין דעלמא⁹⁰ וכל נשמתין תמן סלקין ומתמן אתיין ונ"א תמן אתחזיין: תרגום: "ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות לכל בשר", בא וראה, משה ואהרן מסרו עצמם למיתה. כמה [רואים זאת], משום שכתוב "ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות", כתוב רוחת חסר וא"ו, ולכן עץ המות הוא, ובכל מקום נפילת אפים לאותו מקום היה, ועל זה "אל אלהי", "אל" זהו שכתוב "ואל זועם בכל יום". "אלהי הרוחות" שהוא מקום צרור נשמות העולם, וכל הנשמות לשם עולות, ומשם באות (שם נראות).

עי' ע"ח שער הכללים פרק א: מ"ן של רחל הוא שאנו מוסרין נפשותינו למיתה ע"י נפילת אפים ועם אותה העלאה של נפשותינו אנו מעלין שם מן ניצוצי הקדושה שבתוך הקליפות אל רחל. וכן הצדיקים במיתתן עולין ומעלין ניצוצי הקדושה עמהן לצורך מ"ן של רחל להזדווג ז"א בנוק'. ועי' פע"ח (שער נפילת אפים פרק ד): בתפלה ב' מיני מסירות למיתה, עם מה שאנו מוסרים עצמינו על קדוש השם בק"ש, ועם מסירה למיתה בנ"א כנודע. והענין, כי יש ב' מיני זיווגים באצילות העליון - אחד זיווג חו"ב. ואחד זיווג ת"ת ומלכות. ואי אפשר לשניהם בלי מ"ן. אמנם מ"ן דמלכות, הם נשמות הצדיקים, וכאשר ימסור עצמו למיתה, וכאלו נפטר מן העולם ותדבק נשמתו למעלה בסוד שלה בסוד באר, ויעשה באר מים חיים, ואז יוצא מ"ד מת"ת, וזווג זה הקדוש נעשה כתיקונו, וז"ס אליך י"י נפשי אשא, להעלות נשמתו למעלה, ויעשה בירא דמיין נבעין מתתא ונבעין מלעילא. נביע מתתא - מנשמותיהן דצדיקייא, ונביע מלעילא - מן דוכרא. ומ"ן דבינה המשובחים, הם הצדיקים המוסרין עצמו על ק"ה, שהיא הבינה הנקראת שם גדול, וקדוש הוא לעלות ממטה למעלה בסוד הקדוש שהוא חכמה, אבל מסירות עצמו למיתה, הוא בסוד מלכות, שהוא אתר דמותא. וקדוש השם, למעלה.

– מאיר התיקון –

⁸⁷ בסוד אליך ה' נפשי אשא (אור יקר).

⁸⁸ למסור אדם נשמתו אליה בסוד מ"ן כדי להתייחד על ידי נשמתו בת"ת ואפשר שעשו זה כדי להשקיט את הדין מעל כל ישראל (אור יקר), לעורר מ"ן (רח"ו).

⁸⁹ שם המלכות (אור יקר)

⁹⁰ הנשמות באות מבחי' א"ל שהרי על ידיהם הם גורמים פגם בה (אור יקר).